

DOMOLJUB

Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din — Naročnina
Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. — Telefon 25-49. inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljuba«. — Telefon 29-92

Zakaj želimo krščansko vzgojo

Vsakemu norodu je najvažnejša celica družina. Iz nje dobiva država svoje državljane, cerkev svoje vernike. Kakršni so torej člani družine, taki tudi člani naroda in cerkve. Sveto pismo pravi: »Mladenič se navadi in ko postane star, ne odstopi od nje. A če družina hoče služiti svojemu namenu, če hoče biti ogelni kamen človečanstvu, je prvi pogoj zanjo, da sloni na čistem in zdravem krščanskem temelju. Veliki vojskovodja Napoleon I., je rekel ob neki priliki. Lažje je vladati polnemu peklu hudičev, kakor pa narodu brez vere in Boga. In naš rek: Narod brez Boga — narod brez bodočnosti. Zato dajmo svojim otrokom že od začetka krščanske vzgoje, ker je ta vzgoja najboljša in najpopolnejša. Vera ni samo stvar neuke množice, ampak je srčna potreba vseh največjih umov človeštva. Največji izumitelji, raziskovalci in filozofi so bili obenem najboljši verniki. Vsak, ki je malo več razmišljal, se je prepirčal, kako droben, majhen je njegov razum v vsemirje, ki pozna število zvezd in vsaki stvari ve ime. Pa pridejo ljudje, ki mislijo, da je človek že zato pameten, ker je hodil v šolo in ki ne vedo, kaj je resno razmišljanje in ki jim je vsa šola v tem, da so prečitali par puhlih, neresnih knjig, v tej namišljeni veličini pridejo in se izprsujejo pred preprostim a mnogo pametnejšim človeštvom. Vsi največji vzgojitelji v zgodovini vzgojeslovja priznavajo, da je krščanska vzgoja tako popolna, da nima nikjer primere. Kam zavozi narod brez vere, to nam pač dovolj glasno pripoveduje današnja Rusija. Sta-

lin je osnoval društvo brezbožnikov, da se norčuje iz vere, Boga, praznikov itd., zapirajo in rušijo cerkve, zaplenjajo narodu najdražje slike, samostane pa predelavajo v trdnjave in kasarne. Uveden je nov gospodarski koledar, z njim je zabrisan vsak sled na praznovanje nedelj in največjih praznikov, božiča, velike noči, binkošti. Rus torej ne sme ne videti ne slišati ničesar, kar bi spominjalo na Boga. In posledica vsega tega? — tako pišejo poročila večjih časopisov, ki so sami videli — popoln razsul družinskega, gospodarskega in javnega življenja.

Zato dajmo otrokom že zarana krščanske vzgoje in krščanskega nauka. Vse družinsko življenje naj prešinjajo krščanska načela, krščanski vzori naj svetijo v njem kot močne luči. Nič ni lepšega in idealnejšega kot videti v družini otroke, kako sklepajo roke in šepetajo molitev, ki jo je naučila njihova mati. Ta molitev prodira do nebes, napolnjuje duše s svetim veseljem, blaži težave in množi radost, obenem je pa najlepše upanje lepe in srečne bodočnosti. Tudi brez vere morejo otroke vzgojiti k pameti, morejo jim nuditi znanje o vseh mogočih stvareh in poslih, a s tem še ne bodo nič vplivali na njih srce. A brez oplemenitenja srca ne more biti prave in dobre vzgoje. Vzgoja brez vere torej sploh ni vzgoja, ali vsaj recimo slaba, niti polovična vzgoja. Slaba vzgoja je dvojni bič za starše in otroke, dobra je pa dvojen blagoslov, za onega, ki daje, še bolj pa seveda za onega, ki prejema.

poslom več ne zmaguje. Povprečni kmetiški posel ima danes po 200—250 Din na mesec, iz česar skrbi le za obleko, dočim ima prav vso drugo oskrbo v hiši. In prosim vas, ali najdete v Sloveniji kmetiškega gospodarja in gospodinjo, katerima bi ostalo 6000 Din (ker sta dva) na leto na razpolago samo za obleko, neglede da morata vsaj toliko garati kot vsak posel ter ju tare poleg tega še nešteto drugih skrbi, ki jih posel ne pozna. Prav mirno lahko trdimo, da se godi danes veliki večini samostojnih kmetiških gospodarjev in gospodinj slabše nego vsakemu kmetiškemu poslu. In vendar ne more pri tem nihče trditi in tudi mi ne pravimo, da so sedanji prejemki poslov preveliki. Ne, premajhni so in usoda kmetiških poslov ter delavcev nikakor ni zadovoljiva, toda kmet niti teh bremen ne zmaguje več. Dekla in hlapec imata danes po 8—10 Din (poleg druge oskrbe) na dan, a v resnici niti tega ne »zaslužita«. Ne trdimo, da ne delata, ne, tega ne, toda delo, ki ga opravita, pri današnji ceni kmetiških pridelkov ni niti toliko vredno. Gospodar in gospodinja se morata pehati še neprimerno bolj od jutra do noči in lahko trdimo, da ne zaslužita niti po 3—4 Din na dan, torej toliko, kot zasluži boljši industrijski delavec v eni uri.

Vidite, tu je jedro današnjega socialnega vprašanja in tega se žal pri nas ne zna ali noče nihče dotakniti. Pri nas imajo poklicani in nepoklicani polna usta besed o zahtevah moderne socialne politike, toda nihče ne pomisli, da socialna politika pod nobenim pogojem ni in ne sme biti zgolj skrbstvo za industrijsko delavstvo, torej za en sam sloj. Temveč za vse gospodarsko in socialno šibko ljudstvo v celoti, h kateremu spada pri nas poleg industrijskega delavstva vsaj polovico obrtnikov in samostojnih kmetov, da kmetiških poslov in delavcev niti ne omenjamo.

Naše industrijsko delavstvo si je priborilo že osemurni delavnik, plačane dopuste, bolniško in nezgodno zavarovanje ter razne druge ugodnosti ter se polagoma najbrž bliža že tudi starostnemu zavarovanju. Kaj imata pa kmetiška dekla ali delavec? Nič, prav nič drugega kot skrajno žalosten pogled v bodočnost. Ali bi ne bil zato vsak neumen, če bi se ne skušal čim prej vriniti v kako tovarno?

Zato je vsa naša socialna politika zgrešena v svojih temeljih, kajti pustila je popolnoma na strani ogromno večino prebivalstva, to je ves kmetiški stan. Da, s premislekom smo zapisali to besedo, kajti sem spada tudi velika večina »samostojnih« kmetov, katerih »samostojnost« obstoja le v tem, da smejo trpeti in stradati pod domačo preperelo streho. Kdor tega noče uvideti, naj kar pomisli na pretresljive in krvave žaloigre naših preužitkarjev, ki se zadnja leta tako strahotno množe. Mi smo doslej grešili v tem, ker smo imeli socialno politiko zgolj za neko specialno zadevo

Kmet in socialna politika

Zadnjič smo v članku »Delavske zahteve in kmet« opozorili na prizadevanja, ki se vrše v svrhu uvedbe 40 urnega delovnega tedna za industrijsko delavstvo. Res je, da sedaj skoraj povsod uvedeni osemurni delavnik za zdravega moža ni nič pretiranega, razen v nekaterih najtežjih in nezdravih poklicih, kakor v rudarstvu, v plavžarstvu in morda še kje, toda glede na usodepolno brezposelnost, ki upropašča skoraj po vseh kulturnejših deželah sedanji rod, se nam zde prizadevanja za uvedbo 40 urnega delovnega tedna pravilna.

Opozorili smo pa istočasno na pomisleke, ki jih ima glede tega kmet, kajti v sedanjih okoliščinah bi to le še povečalo tako škodljivi beg s kmetiške grude, kar občuti tudi naš kmet že dolgo let in kar je nedvomno veliko škodovalo vsemu kmetijstvu. Ker pa življenja ni mogoče ustaviti — tako smo dejali — za kmeta ni nikakor drugega izhoda, kot da se tudi položaj kmetiškega ljudstva, zlasti poslov in kmetiških delavcev toliko izboljša, da kme-

tiški ljudje ne bodo več tako tiščali v mesta in v tovarne.

S tem smo pa že sredi vprašanja, ki se ga menda pri nas sploh še ni nihče dotaknil in na katerega prav dosledno — hote ali ne hote — pozabljajo prav vsi socialni politiki in znanstveniki. Po naših časopisih in shodih, v raznih ustanovah in zborovanjih jako radi na dolgo in na široko razpravljamo o modernih socialnih zahtevah ter se zavzemamo za njih uvedbo, toda vsi ti delavski prijatelji in učenjaki le préradi pozabljajo, da socialna politika ni samostojna panoga zase, temveč da mora biti v živi in tesni zvezi z vsem ostalim življenjem.

Čisto pravilno je, da so vse delavske zahteve upravičene in da bi morali morebitni neugodni vpliv izboljšanja delavskega položaja na kmetijstvo preprečiti z izboljšanjem položaja kmetiških delavcev in poslov. Toda kako. Celo vsak trden kmet danes na svoji koži najboljše čuti, da še sedanjih plač delavcem in

RAZGLED PO SVETU

Iz zadnje okrožnice nemških škofov

Cerkev in politika.

Največ napadov na vero in posegov v območje Cerkve se zgodi pod pretvezo, da vera ne sme imeti ničesar opraviti s politiko, ker da je zasebna zadeva. Spricho tega se moramo vprašati, zakaj se toliko zameri duhovnikom, ki baže posegajo v področje države, zakaj pa nihče ne napada politikov, ki se vmešavajo v zadeve vere in npravstva. Pod političnim katolicizmom je mogoče razumeti vse — tako zelo je raztegljiv. Kmalu se bo vsaka proesija in vsako zvonjenje tolmačilo kot izraz političnega katolicizma. Spricho tega je treba

reči, da človek ne more biti v štirih stenah svojega doma kristjan, na cesti, v društvu ali na javnem shodu pa pogan.

Mladinske organizacije.

Na vsak način so starši dolžni, da svoje otroke pošiljajo v društva, v katerih se versko prepričanje spoštuje, v katerih se npravstvena čistost ne ogroža in v katerih se izpolnjuje zapoved posvečevanja nedelje in praznikov ter se ne napadajo Cerkev in duhovščina ter se ne dela sila vesti.

Evharistični kongres v Clevelandu

Med drugimi odličnimi cerkvenimi dostojanstveniki, ki pridejo v Cleveland ob priliki sedmega Evharističnega kongresa, bo gost v Clevelandu tudi najmlajši katoliški škof na svetu, in to je A. Kearney, pomožni škof brooklynske nadškofije. Škof Kearney bo govoril na banketu, ki bo prirejen v počast papeževemu odposlancu. Na Evharistični kongres se pričakuje nekako 400 katoliških škofov iz vseh delov sveta. Kot smo že poročali, pride na kongres tudi dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanske škofije. Slovesna pontifikalna sv. maša se bo vršila v torek, 24. septembra, katero bo daroval papežev odposlanec, kardinal Hayes iz New Yorka. Ena najbolj zanimivih pobožnosti tekom kongresa bo ura molitve za moške, 25.000 fantov in

mož bo klečalo v sredo, 25. septembra pred oltarjem v clevelandskem stadionu in molilo eno uro posebne, za to priliko določene molitve. Molitev se začne ob 11 zvečer in se konča ob polnoči. Papežev odposlanec pride v Cleveland v ponedeljek, 23. septembra ob 11 dopoldne. Liturgični sprejem se bo takoj vršil v katedrali, nakar pozdravijo papeževga poslanca zastopnik predsednika Zedinjenih držav, guverner države Ohio ter mestni zupan z vsemi obč. svetniki. Za Evharistični kongres pričakujejo v Clevelandu do pol milijona zunanjih gostov.

Iz Vatikana je prispelo poročilo, da pošlje papež Pij na Evh. kongres v Cleveland iz Rima monsignorja Diego Venini-ja, ki bo prinesel papeževo darilo — dragoceni kelih.

KATOLIŠKA CERKEV

Sv. oče o sporu med Italijo in Abesinijo. Papež je sprejel te dni francoske in italijanske bojovnike in se je pri tem dotaknil tudi spora med Italijo in Abesinijo. Sveti oče Pij XI. je v svojem govoru rekel, da je vesel, da lahko sprejme trpine velike svetovne vojne. Obenem z njimi moli za mir in po-

koj padlih, prav tako pa moli tudi za mir med živimi. Danes smo vsi prepričani, da hoče ves svet mir in da hoče v miru živeti z vsemi narodi. Kot vikar božji na zemlji hočem, da se ohrani mir, in storil bom vse, da se ohrani mir med vsemi narodi. Nato je sv. oče govoril tudi o sporu med Italijo in Abesinijo. Rekel je, da je treba razumeti poštene aspiracije italijanskega naroda. Toda

industrijskega delavstva samega, ki pa druge stanove ne briga. To je bila napaka.

Razumljivo je, da ne moremo s kratkim članicem povedati v podrobnostih, kaj in kako bi se moralo vse izvršiti. Opozarjamo pa na to, da v res naprednih in kulturnih deželah že od nekdaj delajo tako. V zapadni in severni Evropi žive delavci v primeri z našimi kot gospodje, toda — kakor smo omenili že zgoraj — je politika tam istočasno poskrbela tudi za kmeta, tako, da vse pridobitve delavstva niso prav nič škodovala kmetu. Se narobe, obenem z delavstvom je tudi kmet le pridobil in danes tam tudi ni govora o kakih resni krizi kmetijstva. Tudi belgijski, nemški, holandski kmet je gospod v primeri z našim. In tam se taki preudarni socialni politiki, razen kakih zakrknjenih kapitalistov, tudi nihče več resno ne upira. Na Švedskem so na pr. uvedli pred par tedni, kot smo zadnjič že poročali, starostno preskrbo, tako, da dobe na starost pokojnino vsi Švedi obojega spola brez izje-

me. Vsak nad 60 let star prebivalec bo dobil v našem denarju po 300 Din na mesec.

Ali se zavedamo, kakšnega nedoglednega pomena bi bila taka socialna politika tudi pri nas. Koliko bede, koliko gorja, kakšni potoki solz bi bili preprečeni, ne samo v delavskih, temveč tudi v kmetijskih družinah in danes tudi v družinah le premnogih obrtnikov. Pred leti je sprožil to vprašanje tudi pri nas ranjki dr. Krek in se je še v avstrijskem parlamentu zanj tudi neutrudno boril, le žal, da zaman. Le majhno je bilo število tistih, ki so razumeli njegova prizadevanja, dočim so mu ravno iz zaslepljenih kmetijskih vrst letela pod noge najbolj debela polena.

Razumljivo je, da mi na tem mestu ne bomo mogli obravnati tega vprašanja v svoji celoti in izčrpno, toda o priliki se bomo dotaknili še nekaterih nujnih in perečih socialnopolitičnih vprašanj, ki se kmeta še prav posebno tičejo in ki jih bo treba čim prej rešiti.

te aspiracije se morajo izvršiti samo v miru na podlagi enake pravice, ki je samo ena in za vse enaka. V tem sporu mora vse voditi samo ta misel: vse v imenu pravice in miru. Boga prosim, da bi nam dodelil mir na zemlji. Mrvica miru naj se razgrne nad nami in Bog naj dopusti, da bi iz te mrvice rosil blagoslov miru na zemljo. Molimo in delajmo za mir v časti, poštenju in spoštovanju pravnih določil.

ITALIJA

s Pred vojno z Abesinijo. Italija je združila ob Siciliji in Sev. Afriki svoje podmornice. Vest je silno razburila angl. kroge. — Potrjujejo, da so Abesinci prisilili k pristanku neko ital. letalo, ki je letelo nad abesinskim ozemljem. Pilot je skušal letalo zažgati, kar se mu pa ni posrečilo. — Po prihodu velike italijanske ladje »Saturnia« v Port Said, je prišlo do hudega pretepa med egiptskimi Italijani, ki so pozdravljali italijanske vojake ter domačim egiptskim prebivalstvom, ki Italijanom ni naklonjeno. — Egiptska vlada je sporočila zastopnikom tujih sil, da ji je treba prijaviti vsak polet tujega vojaškega letala vsaj 15 dni prej. S tem je prelet tujih letal skoraj onemogočen, kar je očitno naperjeno proti Italiji. —

AVSTRIJA

s Drobiz iz Korotana. V Celovcu so minuli teden zaprli 20 oseb, osumljenih hitlerjanske propagande. Našli so tudi tajno tiskarno. — V Tirolu so pri vasi Pflach našli delavca Leikermoserja umorjenega. Preiskava je dognala, da gre za političen umor. Morilci so pobegnili z avtom v Nemčijo. — Zvezni predsednik Miklaš je odlikoval Nežo Martijnjak, rodno iz Št. Jakoba v Rožu, s častno medaljo za 40 letno zvesto službovanje. — Prav lepe uspehe beleži celovski obrtni sejem. Naklonjeno vreme je privabilo izredno število posetnikov okusnih razstav, med katerimi vzbuja razstava obrtniških pomočnikov in malih rokodelcev upravičeno zanimanje.

DROBNE NOVICE

Vsi sovjetski uslužbenci so zapustili kitajsko-vzhodno železnico.

Prihaja čas velikih naporov in žrtev, je dejal Mussolini v velikem govoru v Trentu.

Deževna doba je nehala v Abesiniji, zato pričakujejo italijanskega pohoda.

Da se morajo vrniti Nemčiji njene kolonije so začeli bolj in bolj odločno pisati nemški listi.

Prvi veliki vojaški manevri, pri katerih bodo uporabili vse moderno orožje, so se pričeli te dni v Nemčiji.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 8064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1458-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

Prvi politični govor ministra Kreka

V nedeljo, dne 8. septembra 1935 je bil pri Sv. Trojici nad Moravčami ljudski tabor, ki se ga je udeležilo nad 4000 zavednih mož in fantov. Med drugim je govoril tudi naš minister dr. Miha Krek, ki je uvodoma izročil vsem navzočim tople pozdrave in prisrčno zahvalo našega voditelja notranjega ministra dr. Antona Korošca (dolgo pritrjevanje in vzklikanje dr. Korošcu). Naročilo imam, da se v njegovem imenu zahvalim vam vsem za vse vaše trpljenje, za vsa velika ponižanja, pa tudi za trdno zvestobo v zadnjih težkih letih. Poleg zahvale prinašam tudi prošnjo in poziv, da v tej trdnosti vztrajamo tudi dalje in da se borimo v isti zvestobi tudi v prihodnje. Dokler bomo tako trdno skupaj držali, bomo nekaj pomenili in ni je sile, ki bi nas mogla premagati.

Morda je za mnoge nerazumljiv čas in način, kako smo prišli v vlado in kako se udeležujemo. Današnja vlada je sad večletnega tihega, nevidnega prizadevanja, hočemo pa, da se vrne zopet svoboda vsem vrednotam, ki so lastne našemu narodu. Zato smo ustvarili to formacijo treh, želeli smo in še želimo in hočemo delati ob vsaki priliki in zmerom v to smer, da pritegnemo k delu za narod vse, zlasti tudi brate Hrvate. Vsa ljudstva Jugoslavije naj po svojih zastopnikih ustvarjajo blagostanje te države pod geslom: vladati z narodom, ne pa z bajoneti in silo!

Naša politika noče biti politika strasti; s strastjo se ne orje zgodovina narodov. Hočemo uvesti v javno življenje ljubezen, plemenite odnose med vsemi ljudmi, zlasti med nami samimi, ki hočemo nositi odgovornost za nove razmere. Dr. Korošec želi, da se v vsaki občini, v vsakem okraju in banovini organizira stranka. V tem oziru moramo izpolniti vse zakonite predpise, moramo slediti zakonom. Ker zakone spoštujemo, jih hočemo izvrševati.

Pri organizaciji stranke boste nemara naleteli na očitke, da smo zatajili svoj slovenski program; odkrito povem, da smo za široko samoupravo, ki jo bomo izgradili, da bo ustrezala zahtevam in potrebam našega ljudstva.

Z druge strani prihajajo z očitki, da smo proti državni skupnosti, da netimo separatizem. Na to odgovorjam: Vsak očitek proti državnemu separatizmu najodločneje odklanjam! Separatisti so pač tisti, ki so ubili ljubezen in smisel za državo in za državno-pravne posle pri našem narodu. Separatisti so oni sami, ker so najprej separirali narod od odločevanja pri vseh potih in vseh vejah državne uprave, nato pa so še sebe separirali od naroda (smeh in živo pritrjevanje).

Zaradi neozdravljive bolezni je odstopil jemenski kralj.

Kuga je začela razsajati na Kitajskem.

Skladišče dinamita je eksplodiralo v mestu Ville de la Paz v Mehiki; 20 delavcev ubitih in več hiš porušenih.

Svetovna razstava katoliškega časopisja bo v letu 1936 v Vatikanu.

Vso svojo rezervno mornarico hoče mobilizirati Anglija.

Goriški nadškof Margotti odpotuje v Palestino. V Gorico se vrne koncem oktobra.

Zopet drugi prihajajo v naš vrt in nam hočejo zasaditi tuje cvetlice iz Hrvatske. Ta sad pa pri nas ne bo uspeval, ker imamo mi svojega voditelja, ki je vsaj toliko sposoben in državniško moder, kakor kateri drugi, ki vsaj toliko zna in hoče zastopati slovenske interese, kakor bi jih hotel kdorkoli zastopati v našem imenu. Pa naš voditelj je za to svojo uveljavljanje načel od vseh največ trpel. Korošec je bil velik Slovenec in je velik ostal. Smo Slovenci bili, smo danes in vedno ostanemo: Slovenci sledimo z zaupanjem in vero pozivu voditelja našega in zavračamo vse tiste čudake, ki hočejo sedaj na račun neke hrvatske propagande kot neki novi Slovenci po slovenski lahkovernosti priplavati na politično sonce.

Mnogim se zdi delo vlade prepočasno. Povem vam, da je vlada sprejela težko zapuščino. V teh letih je bilo zasejanega toliko plevela, ki se je globoko zakoreninil in ovil in prilepil okrog skale, da ga moremo le počasi, z največjo previdnostjo, modrostjo, toda obenem vztrajno in odločno okopati, poruvati, potrgati raz skalo. Pri tem pa moramo gledati, da se ne napravi nobena škoda. Toda bridko se varajo in bodo razočarani tisti, ki se zanašajo na to, da ta vlada ni trdna in ne dovolj odločna. Uredili bomo polagoma vse ustanove od občine navzgor do najvišjih vrhov državne uprave.

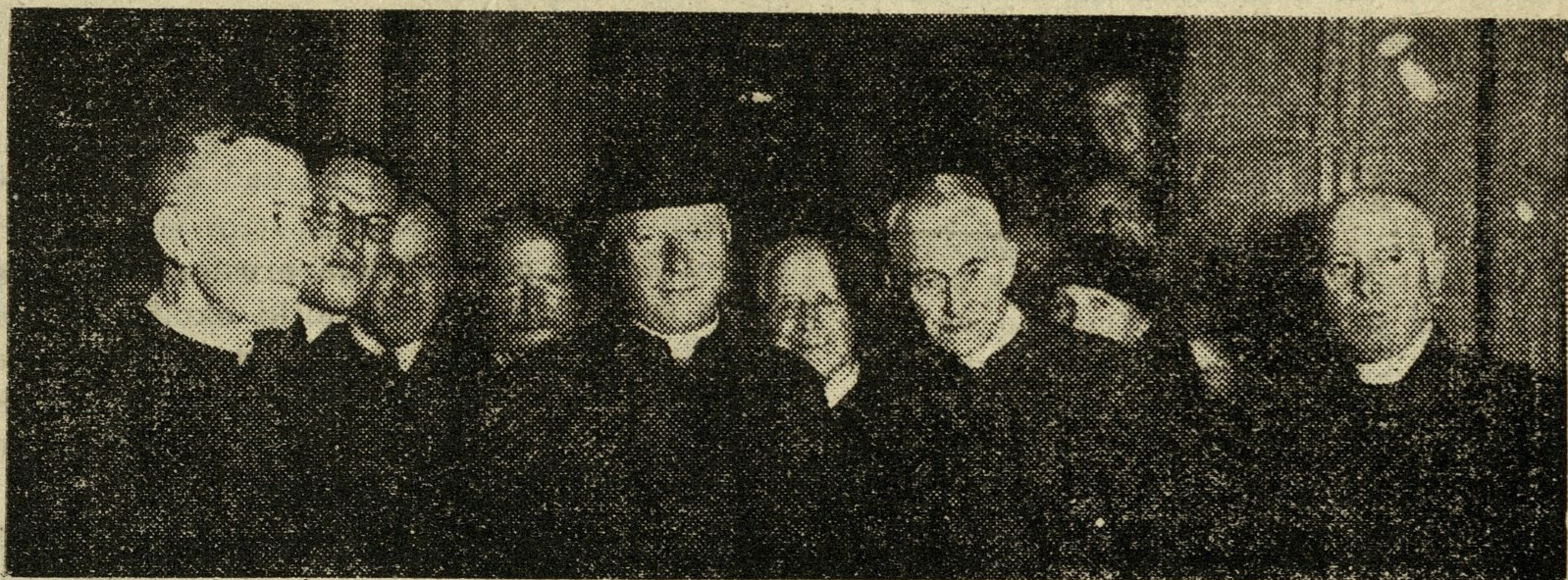
V tem smislu in s tem zagotovilom pojdite na svoje domove ter povejte vsem prijateljem, naj bodo disciplinirani, vztrajni ter zvesti svojemu voditelju

Za novega župana velike občine Celje, ki se ji je pridružila tudi okoliška občina, je bil imenovan g. Alojzij Mihelčič, gotovo najboljši in nazmožnejši mož za to odgovorno mesto.

»SLOVENE«

je edini slovenski katoliški dnevnik. Piše v duhu Katoliške akcije. — Stane na mesec 25 Din. — Pišite, da ga Vam pošljejo nekaj števil brezplačno na ogled. — Naslov: »Slovenec«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Pred ohodom škofa dr. Gr. Rožmana v Ameriko. Na sliki vidimo od leve proti desni sledeče gospode: gen. vikarja prošta Ign. Nadraha, ki bo v odsotnosti g. škofa vodil škofijo, ravnatelja škof. pisarne Jos. Jagodica, škofa dr. Rožmana, nadšk. dr. Jegliča in mestnega kateheta Pavla Zajca.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, ki je, kot smo že poročali, obhajalo nedavno 80 letnico svojega delovanja. Na sliki vidimo sedanje članstvo zbrano okrog zaslužnega predsednika g. kanonika Al. Stroja.

KAJ JE NOVEGA

O čem so sklepali na Bledu

V najlepšem kotu Jugoslavije so se zbrali predstavniki Jugoslavije, Čehoslovaške in Romunije, da proučijo mednarodni položaj ter dodajo k njemu svoje enotno mnenje. Kolik pomen je zunanji svet pripisoval temu sestanku, kaže dejstvo, da so se istočasno nahajali na Bledu poslaniki vseh večjih evropskih držav in zastopniki svetovnega časopisja. O sklepih blejske konference je bilo izdano obširno poročilo. To uvodno naglašja, da vodi zunanje ministre držav Male zveze tudi zanaprej solidarnost in skupnost v vseh mednarodnih vprašanjih. V vsakem primeru si bodo Jugoslavija, Romunija in Čehoslovaška vzajemno pomagale. Države Male zveze so nadalje za pristop k podonavskemu paktu, ki naj zagotovi Avstriji neodvisnost

in pospeši sodelovanje držav v Podonavju. Kot pogoj pa stavijo, da se Habsburžani ne smejo vrniti na avstrijski prestol. Tako so tudi za zbližanje Male zveze z Italijo. Glede sovjetske Rusije si posamezne članice pridržijo svobodne roke. Sestanku ministrov Male zveze je v Belgradu sledil pogovor zastopnikov držav Balkanske zveze, ki je istotako dovedel do popolnega sporazuma. — Po petnajstih letih vidimo torej Malo zvezo kot močno torišče miru in ravnotežja v Evropi, kar je nemala zasluga tudi Jugoslavije, ki istočasno zbira svoje južne sosede v Balkanski zvezi. Po sestanku se je jugoslovanski ministrski predsednik odpeljal v Pariz, kjer je imel važne razgovore s francoskim min. predsednikom Lavalom.

Če bi znali izkoristiti lepo lego Slovenije

V »Trgovskem listu« čitamo:

Če bi znali prav izkoristiti izredno lego Slovenije, ki nudi tujcu v par urah toliko čisto svojevrstnih pokrajin, kakor niti ena druga dežela, bi se pri nas tujcev kar trlo, in sicer bogatih tujcev, ki dajejo nekaj zasluga. Če bi imeli dobre železniške in avtomobilske ceste, bi mogel priti tujec iz Ljubljane v 2 urah k morju, v dobri uri v visoko gorovje, v 2 urah v štajersko gričevje in v 3 urah že v kraje, ki so v madžarski nižini, bil

bi samo skok iz Ljubljane v Italijo ali Avstrijo in mogel bi se tujec kopati dopoldne v morju, zvečer pa občudovati zaton solca v Alpah! Kdo more nuditi še kaj podobnega!

Toda pogoj je dobra zveza Slovenije z morjem in zato ponavljajte to vprašanje v vseh izlozbah, da bo videl vsak, kdor pride v jadranskih dneh v Ljubljano, da je edini pravilni zaključek teh dni — ustvaritev zveze Slovenije z morjem!

OSERNE VESTI

d Ljubljanski škof dr. Rožman je pretekli petek zvečer odpotoval v Ameriko na apostolsko delo. Udeležil se bo tudi evharističnega kongresa v Clewelandu. Bog čuvaj našega vladiko, blagoslavljalj požrtvovalni podvig slovenskega cerkvenega kneza in mu nakloni srečni povratek med tako ljubeči ga slovenski narod!

d Dvanajst let je dopolnil dne 6. sept. naš kralj Peter II. Njegov rojstni dan so slovesno praznovali po vsej državi.

d 60 let je dopolnil ljubljanski vseučiliški profesor dr. Milan Škerlj.

d Češkoslovaški konzul inž. Ševčík je ono soboto zapustil Ljubljano in odšel v Prago na novo službeno mesto v čsl. zunanjem ministertvu.

d 70 letnico rojstva je praznoval Karol Krušič, zvonarski mojster v p. v Ljubljani.

DOMAČE NOVICE

d Nad 2500 ljudi se je navduševalo ono nedeljo za naše najdražje svetinje na Stopnem, na prijaznem gričku med Škocijanom in Bučko na Dolenjskem.

d Na dražbi je bil prodan slovenski rudnik v Lešah pri Prevaljah. Rudnik je dolžan rudarjem še nad pol milijona.

d Dva velika evharistična kongresa sta bila te dni na Hrvaškem in sicer v Čakovcu in Kloštru Podravskem. V Čakovcu je bilo

nad 50 tisoč, v Kloštru pa nad 20.000 udeležencev.

d Zaradi pomanjkanja prostora na nekaterih šolah n. pr. v kamniški okolici, je moralo tudi letos večje število otrok ki so prekoračili 7. leto, ostati doma. Naj bi starejše otroke prej odpustili iz šole, pa bi bilo za novice dovolj prostora.

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri

CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

d Dajte ljudem zdrave pitne vode! Letošnja suša je prisilila ljudi, uporabljati Krko kot pitno vodo. Posledice so se pokazale kmalu. Oglasila se je kar splošno griža, ki tirja svoje žrtve. Na Žvirčem je začela, nato se je preselila na Valično vas in obojne Reberce ter na Sela pri Šumberku. Te dni se je oglasila v Šmihelu pri Žužemberku. Več oseb je bilo prepeljanih v bolnišnico (nekaj v prav obupnem stanju). Za sušo je prišla toča, za točo pa najhujše — bolezen. Dolžnost oblasti je, da da prebivalcem zdrave pitne vode!

d Prvi narodni kongres jugoslovanskih grškokatoliških Ukrajincev se je vršil minuli mesec v Prnjavoru v Bosni. Na kongresu so proslavljali tudi 20 letnico škofovanja in 60 letnico življenja grškokatoliškega škofa v Križevcih, dr. Dijonirija Njaradi. Kongres je zelo dobro uspel.

d Nad 20.000 dolžnikov imajo hranilnice v Dravski banovini, ki so porabili posojila pretežno za gradbene namene.

d Mednarodna konferenca za zgraditev ceste iz Londona v Carigrad je zborovala 10. septembra v Budimpešti. Nova velika cesta pelje tudi skozi Jugoslavijo.

d Lepa manifestacija Jadranske straže se je vršila te dni v Ljubljani. Slavnosti se je udeležilo nad 10.000 otrok in odraslih. Škof dr. Rožman je blagoslovil zastavo, ki jo je podaril naš kralj Peter II. Želimo, da bi pri Jadranski straži odločevali samo ljudje s čisto narodno preteklostjo.

d Novo šolo so blagoslovili na Malem Slatniku pri Novem mestu.

d Dihur — menda pravi, ne tisti na dveh nogah — je odnesel iz trebanjskega župnišča 40 piščet.

d Poučno potovanje po Sloveniji so pripravili te dni najznamenitejši starinoslovci Evrope. Ogledali so si razne stare spomenike širom Slovenije.

d Mezdno gibanje se je pričelo v Jaklovi tvornici v Karlovcu.

d Muzej za katoliško umetnost so osnovali v Zagrebu.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Predsednik vlade dr. Stojadinović se je po svojem prihodu v Pariz sestal z ministrskim predsednikom Lavalom ter imel večurni sestanek. Ugotovila sta v vseh važnejših vprašanjih teh dni popolno soglasje med jugoslovansko in francosko vlado.

d Dva zelo dobro uspela politična sestanka je imel minister dr. Krek preteklo nedeljo v št. Vidu nad Ljubljano in v Vodica. V št. Vidu je govoril tudi dr. Marko Natlačen, v Vodica pa dr. Žvokelj, odvetnik iz Kamnika.

d Za župana združene celjske občine je imenovan g. Mihelčič Alojzij, ravnatelj podružnice Vzajemne zavarovalnice v Celju. Za podžupana pa je naznačen g. Stermečki Rudolf, znani veletrgovec.

d Važne izjave ministra dr. Gjura Jankovića. Minister Gjura Janković je imel zadnjo soboto sestanek v Osjeku, ki se ga je udeležilo nad 300 njegovih prijateljev. Med drugim je poudaril tudi sledeče: »Z zakoni se ustvarja državljanstvo, ne pa — kakor so poizkušali pri nas — narodnost. Državno edinstvo se zagotavlja z zakoni, narodno edinstvo pa edinole s čutom. Prepoved, da bi se Srb imenoval Srba, Hrvat Hrvata, Slovenec Slovenca je velika napaka. — Na račun nekaterih pristavev prejšnjih režimov, ki skušajo sedaj v kalnem ribariti je minister Janković izjavil: »Ljudje ki so v svoj program vzeli batine, nasilje in monopol na narodnost, se hočejo ponovno pojaviti kot rešitelji domovine. Če bi jim bila mar domovina, bi njihovo dosedanje politično delovanje bilo drugačno. Njim je le do ministrskih stolčkov. Narod to ve in zato ne bodo nikdar več uspeli. — Glede razdolitve kmeta je g. minister povedal sledeče: Od nas se ne more zahtevati več, ker to kar so drugi kvarili leta in leta, mi ne moremo popraviti v nekaj mesecih. Obljubili smo, da bomo izdali zakon o razdolitvi kmeta. V tej smeri smo že vprašali za mnenje razne ustanove, vsled česar uredba še ni mogla iziti. — Glavne smernice uredbe so že postavljene. Splošne zaščite ne bo, temveč samo osebna, to pa zaradi tega, da bodo zaščito uživali predvsem oni, ki so najbolj potrebni.

d Razrešen je svoje dolžnosti kot član upravnega odbora Državne hipotekarne banke Adolf Ribnikar. Na njegovo mesto je ime-

novan bivši poslanec Hrvatske pučke stranke dr. Stjepan Barič.

d **Odvezan je državne službe** Maks Go-ričar, izseljeniški komisar v nemškem Düsseldorfu.

d **Ker je prekoračila svoj delokrog** s tem, da je zašla na politično polje, ja banska uprava razpustila organizacijo Orjunao, ki je menda imela podobne cilje kot bivša Orjuna žalostnega spomina.

d **Slovenski Mačkovi pristaši** mislijo, da bodo rešili slovensko vprašanje ako se udi-njajo Mačku, ki našega vprašanja sploh ne misli reševati. Ali ni čudno, da naše sloven-sko vprašanje nekateri Slovenci ne pustijo urediti Slovincem samim!

d **Za sprejem v balkansko zvezo** je Alba-nija naprosila jugoslovansko vlado. Turška vlada se je že izjavila za sprejem ter je naročila vsem svojim poslanikom, da delajo v smi-slu albanske želje. V Balkansko zvezo pa bi Albanija vstopila le pod pogojem, da ji Jugo-slaviija, Turčija in Romunija zajamčijo poso-jilo 40 milijonov zlatih frankov, ki bi ga od-plačevala v letnih obrokih po 99 milijonov.

d **Pridejo na vrsto.** Minister dr. Behmen se je na potovanju po Bosanski krajini ustavil v Ključu, kjer je imel politično konferenco. Govoril je o razlogih, ki so dovedli dr. Spaha, da je stopil v Jugoslovansko radikalno zajed-nico. Nato je na pritožbo navzočih, da so vsi Jevtičevi privrženci ostali v tem okraju na svojem mestu, odgovoril, da je treba potrpeti. Izravnava računov z Jevtičevim režimom se je že začela. Po izpolnitvi vlade so odšli nekateri ministri, za njimi pojdejo še drugi Jevtičevi pristaši na drugih mestih.

d **Nikjer, razen v Ljutomeru.** »Pravda« je objavila v osvetlitev političnega položaja gle-do neredov na opozicionalnih shodih sledečo ugotovitev: » V nizu opozicijskih shodov, ki so se vršili po državi, ni prišlo nikjer do kakih neredov, razen v Ljutomeru. Opozicijski prva-ki, s katerimi smo prišli v stik, izjavljajo, da je do teh neredov sicer prišlo vendar pa ne morejo biti ti odgovorni zato, ker so ta shod priredili skrajni levičarski elementi. Eden iz-med organizatorjev tega shoda je komunistič-no usmerjen, drugi pa je kriminalni tip, ki je bil že večkrat sodno in policijsko kaznovan. Neodobreni shod v Ljutomeru se ne more smatrati kot akcija združene opozicije, ker le-ta ne želi imeti zvez s takimi ljudmi, najmanj pa si želi z njim sodelovati. V prilog te politične vesti naj omenimo veliko število shodov, ki so se vršili od nastopa Stojadinovićeve vlade do današnjega dne in na katerih se ni zgodil noben podoben primer.

d **Gospodje okrog bivše samostojne stran-ke,** ki so bili in so tudi še vneti strankarji, so po zlomu svoje nesrečne politike prišli v »Kmetskem listu« do »prepričanja«, da so stranke nepotrebne in da ljudje ne žele več strank, temveč kruha in dela. Pišejo tako, ka-kor .da bi bila prišla revščina v Slovenijo šele z vstopom dr. Korošca v vlado in kakor da bi se pod petletnim Kramar-Marušič-Puc-ljevim režimom cedila slovenskemu kmetu med in mleko. Sedaj hinavsko zavijajo: Le tam, kjer bo on (kmet) sam gospodar, nosilec stranke in njen vodja, se bo počutil doma in tja bo tudi šel. — Tako sedaj slepe tiste, ki nič ne mislijo. Kako pa so delali? Ali niso na vsa važna vodilna mesta postavili advokate, mesarje in podobne ljudi, pravi kmetje pa so ostali daleč daleč zadaj?

d **Zadnji »Kmetski list« se zavzema za ples** in trdi, da ples ni greh, ampak umet-

nost. Naš odgovor je sledeči: Mnenje Cerkve in odredbe škofov glede plesa so gospodom okrog »Kmetskega lista« znane. Te odredbe veljajo za vse, ki so zapisani v katoliški krstni knjigi, torej tudi za člane Društva kmetskih fantov in deklet. Druga je pa ta, da smo na številnih plesih in njih okolici že imeli prili-ko opazovati prizore, ki so zelo daleč od res-nične umetnosti in zelo zelo blizu blatu, po katerem rije znana štirinogata žival.

NESREČE

d **Velik požar** je divjal zadnjo soboto v papirnici v Vevčah pri Ljubljani. Uničeno je okrog 1200 m² strehe. Del poslopja, ki je po-gorel, je dolg okrog 45 m, širok pa 25 m, ško-de je okrog 200.000 Din, ki je krita z zavaro-valnino. Delo številnih gasilcev, ki so prihiteli s svojimi brizgalnami na lice mesta, ni bilo lahko, vendar so omejili požar, da je večina tovarne ohranjena in delo ne bo prekinjeno.

d **Zgorelo je gospodarsko poslopje** po-sestnice Terezije Rojko v sredini Hoč v mari-borski okolici.

d **Dva požara so imeli v občini Rače.** V Prepolah je zgorelo gospodarsko poslopje po-sestnika Žunkoviča, v Cerkvenjaku pa ostreše hiše posestnika Zimiča Jerneja.

d **Strele je udarila v hlev** posestnika Flisa Franca v Dobriški vasi v občini Tepanje. — Vse zgorelo.

d **Gospodarsko poslopje, hleve in svinjake** je uničil ogenj posestniku Jožefu Pelclu v Ščavnici.

d **Dve viničariji sta pogoreli** na Seneškem vrhu v župniji Velika nedelja. Prizadeta sta Ivan Vincetič in Jak. Hojžar.

d **Krava ga je nabodla.** V Šmihelu pri Novem mestu je pobesnela krava nabodla 6-letnega Knafelca na roge in ga vrgla kvišku. Pri padcu se je fant precej pretresel. Krava je fantu zasadila rog pod rebra.

d **Ko je planil v sobo, se je vdrla streha!** Pri Ivani Ajdnikovi, posestnici v Štatenbergu pri Mariboru živi njena hčerka Marta, poro-čena Skledar, katere mož je zaposlen na žagi v Lokanji vasi. Zakonca imata troje malih otrok, ki živijo skupno z materjo pri Ajdni-kovi. Oni četrtek ponoči je izbruhnil požar. V hipu je bila slamnata streha v plamenih in v zadnjem trenutku so se domači zbudili ter pobegnili na prosto. Ženske so zgrabile otro-ke, Ajdnikova najstarejšega, Skledarjeva pa ostala dva. Otroke so hitro odnesli k sosedu ter se vrnile nazaj, da bi rešile, kar se še da ote-ti. Mati otrok je planila nazaj proti hiši ter skočila v mali hlev da bi rešila kozo. Pri tem pa ni nihče opazil, da je stekel za materjo

tudi njen triletni sinček Jožek, ki je mislil, da je šla mati v hišo ter jo je šel tja iskat. Komaj pa je fantek planil v sobo, se je vdrla streha in plameni so mu zaprli pot nazaj. Med tem časom je mati privezovala rešeno kozo v vinogradu ter šele čez nekaj časa pogrešila otroka. Vsa prestrašena je zdrvela k goreči hiši, za njo pa sosede, ki so razbili okna na hiši; skozi odprtine se jim je prožil strašen prizor. Plameni so švigali s stropa in od tal po celi sobi, v sredini pa se je stiskal otrok pod zibko ter obupno kričal na pomoč. Nihče se ni drznil planiti skozi plamene v sobo ter so skušali z drogovci rešiti otroka. Bilo pa je vse zaman, ker se je v naslednjem trenutku vdrl strop ter je ogenj pokrnil malega siromaka. Dete je v hudih mukah živo zgorelo.

d **Naboj smodnika je eksplodiral.** V Pod-rečah pri Domžalah se je pripetila huda ne-sreča. V tej vasi ima podjetnik kamnolom v hribu. Kamenje sta lomila danes dopoldne 38-letni samski delavec Lovro Štefančič iz Zago-ric in 31 letni poročeni delavec Jernej Malar iz Podgrada. Malar se je pripravljaj, da bi razstrelil skalovje v bližini pa je stal Štefan-čič. Malarju pa je naboj naenkrat eksplodiral. V trenutku sta bila oba na tleh. Na klice na pomoč so prihiteli drugi delavci. Malar se ni mogel več sam pobrati, ker je dobil resne in življenjsko nevarne poškodbe. Pri eksploziji mu je namreč zlomilo nogo in hrbtenico, Šte-fančič pa je dobil le lažje poškodbe. Kot so pozneje ugotovili, so v kamnolomu uporab-ljali smodnik domačega izdelka, ki je povzro-čil nesrečo.

d **Avto je do smrti povozil na cesti med Višnjo goro in Stično** štiriletnega sina želez-niškega uslužbenca Mikliča.

NOVI GROBOVI

d **Dolgost življenja našega je kratka.** V Veliki Nedelji je preminula v 88. letu starosti Hermina Opitz-Ostermann. — V Studencih pri Mariboru je odšel v večnost 71 letni vpok-nadučitelj Mihael Lesnik. — V Framu so po-ložili v grob posestnico Kunigundo Fregl roj. Sagadin. — V Mariboru je umrl Franc Weber, poštni sluga v pokoju. — V Donavi pri Novem Sadu je utonil Bogumil Lupinc. — Na Viru so pokopali Janka Aumana, kovaškega mojstra. — V Dravogradu je odšla v večnost soproga peka Kristina Pirtovšek. — V Ljubljani so umrli: mestni uradnik Lojze Slanovec, svetnik ravn. drž. želez. v Zagrebu Ivan Novak, so-proga paznika dohod. urada Marija Šepetavec roj. Novak, soproga banskega šolskega nad-zorstva v p. Marija Lužar roj. Repovš. — Naj počivajo v miru!

Tabor mož in fantov za ribniško dekanijo pri Novi Štiti

Možje in fantje ribniške dekanije pojdemo vsi v nedeljo, dne 22. septembra t. l. k Novi Štiti pri Ribnici, kjer bo naš tabor.

Ob devetih sv. maša z nagovorom in ljudskim petjem. Po sv. maši pod starodavnimi lipami tabor, na katerem bodo govorili govorniki iz Ljubljane.

Najugodnejša železniška zveza z vlakom, ki prihaja v Žlebič ob 8.19. Tabor bo končan ob 12, tako da se oddaljenejši lahko povrnejo z vlakom ob 12.54 iz Žlebiča. Poslužite se iz Dobrepolj in Vel. Lašč polovične voznine do Žlebiča. Pri odhodu zahtevajte povratne nedeljske karte.

Možje in fantje, vsi na tabor!

RAZNO

d Redni vpis v Dopisno trgovsko šolo v Ljubljani Kongresni trg 2./II. se vrši od 15. do 25. sept. 1935. V DTŠ se lahko vpiše vsakdo. Pri Dopisni trgovski šoli se naučite doma, potem dopisovanja moderne jezike, kakor: nemščino, francoščino, italijanščino itd., dalje vse trgovske predmete, kakor knjigovodstvo, dopisovanje, stenografijo, računstvo itd., vse združne predmete, ki so potrebni za vodstvo zadrug. V svoji Dvoletni trgovski šoli pripravlja hkrati učence za privatni izpit na Državni trgovski šoli. Začetek šolskega leta je 1. oktobra. Cene so znatno znižane. Prospekti in informacije brezplačno.

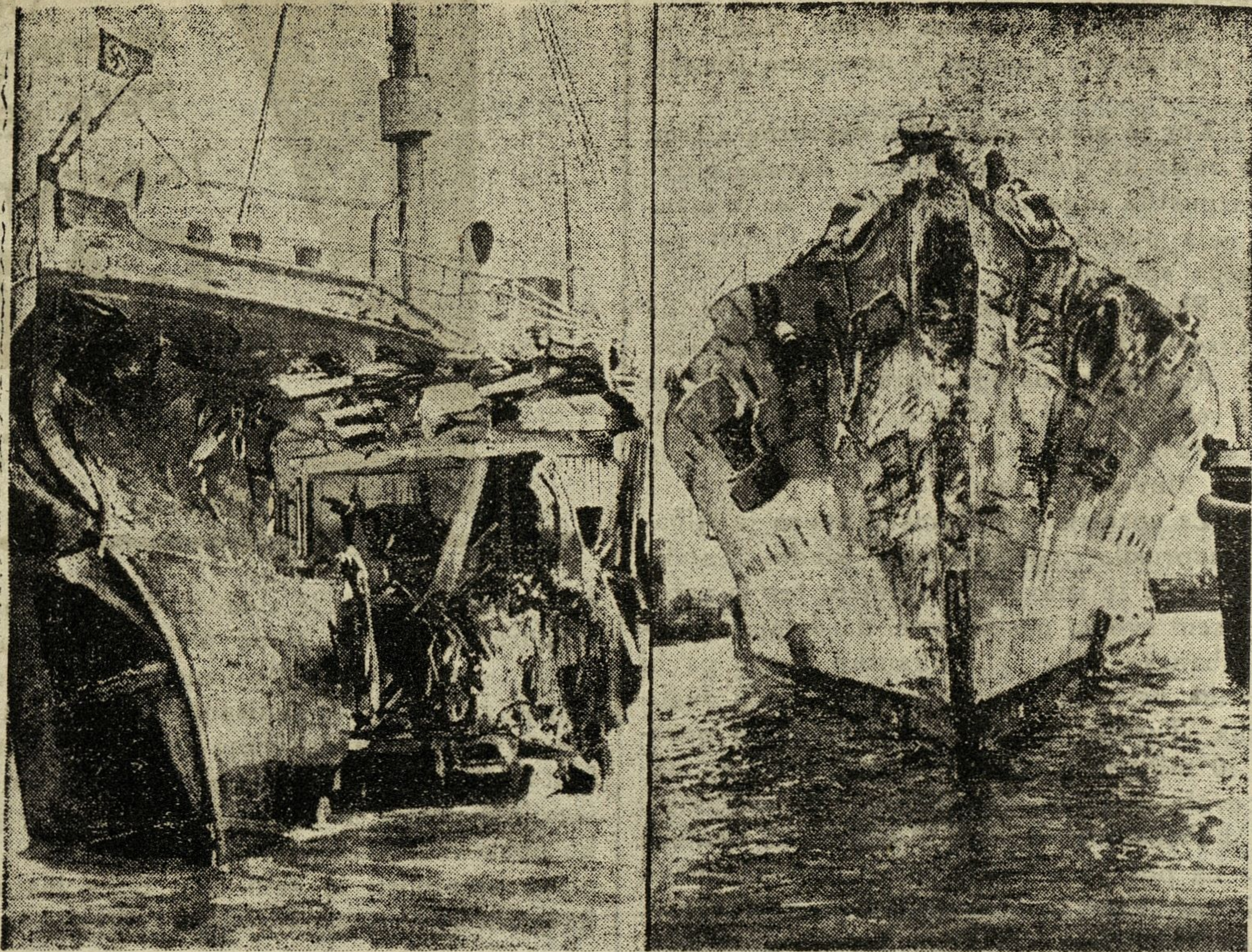
RADIO

Program Radio Ljubljane

od 12. septembra do 19. septembra 1935.

Vsak dan: 12 Plošče. 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza.

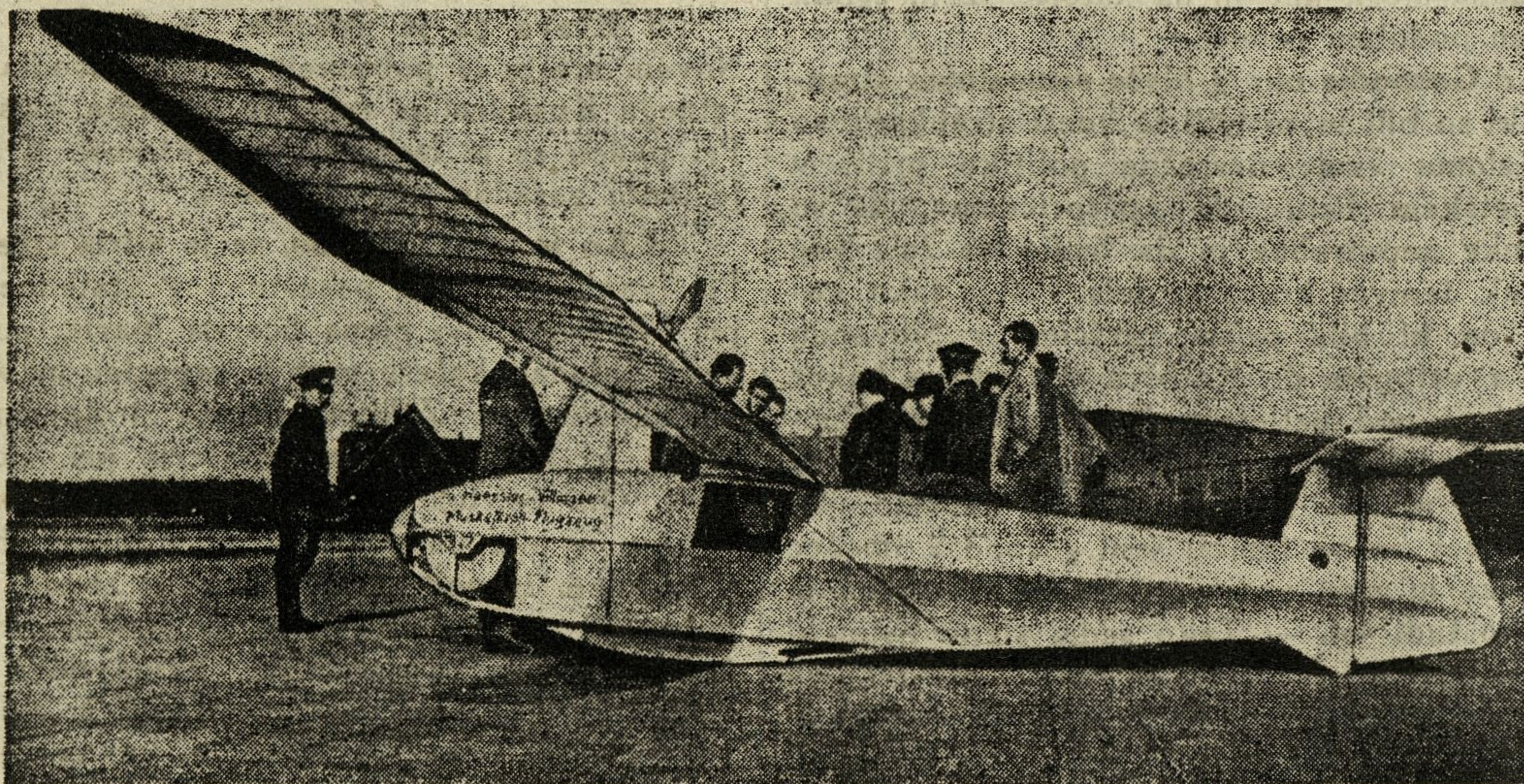
Četrtek, 12. sept.: 18 Radijski orkester. 18.40 Slovenščina. 19 Čas vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos iz Belgrada. 22 Čas, vreme, poročila, spored. 22.15 Radijski jazz, vmes poje D. Žagar. — Petek, 13. sept.: 18 Narodne pesmi na ploščah. 18.40 Po bolgarskih planinah. 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos iz magistratnega dvorišča. 21 Prenos iz Zagreba. 22 Čas, poročila, vreme, spored. 22.15 Prenos z velesojma. — Sobota, 14. sept.: 18 Radijski orkester. 18.40 Zunanji politični pregled. 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila, 19.30 Nac. ura. 20 Pester večer. 22 Čas, vreme, poročila, spored. 22.15 Radijski jazz. — Nedelja, 15. sept.: 7.30 O vinogradništvu in kletarstvu. 8 Čas, poročila, spored. 8.15 Mrzle plošče. 9 Versko predavanje. 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. 10 V kraljestvu lutk. 12 Čas, spored, obvestila. 12.15 Plošče. 16. Plošče. 16.15 Za našo gospodinjjo. 16.30 Citre in harmonika. 19.30 Nac. ura. 20 Čas, vreme, poročila, obvestila, spored. 20.15 Jože Vombregar »Ujeta smrt«. 21.30 Prenos iz nebotičnika. 22 Čas, vreme, poročila, spored. 22.15 Fantje na vasi. — Ponedeljek, 16. septembra: 18 Zdravniška ura. 18.20 Plošče. 18.40 Načrt radio sporeda za leto 1935—36. 19 Čas, vreme, poročila, spored. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos opere iz Zagreba. 22 Čas, vreme, spored. 22.15 Operetni napevi. — Torek, 17. sept.: 18 Radijski orkester. 18.40 Zgodovina starega Kitaja. 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20 Vokalni koncert. 20.30 Mandolinistični sekstet. 21 Švicarski mednarodni koncert. 22 Čas, vreme, poročila, spored. 22.10 Vesel prizor. 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 18. sept.: 18 Otroška ura. 18.40 Pogovor s poslušalci. 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos iz Turina vmes čas, poročila, vreme.

Strahovita nesreča dveh parnikov; v nemško ladjo je trčila največja angleška bojna ladja. (Na levi nemška ladja, na desni angleška.)

Zborovanje Abesink, ki so prisegle, da skupno z vojaštvom branijo domovino. Tudi abesinske gospe, soproge ministrov, generalov in politikov, hočejo posnemati moderne žene in zato se z vso silo zavzemajo za pravico, da smejo odločevati v javnem življenju in, če treba, tudi z orožjem braniti svojo domovino.

Letalo na mišice. Prvi polet z močjo človeških mišic. Letalo, ki mu propeler zavrti pilot z lastno močjo. Pri prvem poletu je zletelo letalo 195 m daleč — 1-m visoko; pri drugem pa 235 m daleč. Letalo je pravo »leteče kolo« za človeka.

PO DOMOVINI

Mirenski popotnik

Dolgo se že nisem oglasil. Se nisem upal. Neki gospod mi je namreč zagrozil, da mi bo ušesa porgal, če bom še kdaj kaj resničnega poslal v »Domoljuba«. Ker je ta gospod zadnje čase postal čudovito ponižen in so moja ušesa še trdno zvezana z glavo, sem se spet predrznil iti na beli dan po naši lepi dolini okrog. — Ko sem jo mahnil proti Št. Janžu, sem zaslišal neko mijavkanje. Enak glas je odgovarjal od Mirne gori. Čudno se mi je zdelo; saj se mačke vendar v sušcu ženijo! Ko sem stvar natančneje preiskal, sem dognal, da ne prihajajo ti glasovi od mačk in mačkov, ampak od »pilpogačic«. Vsekakor čuden pojav! — Letina kaže različno. Suša je vzela fižol in zelo oškodovala vse pomladne posevke. Sadja pa je precej, tudi grozdje dobro kaže, kjer ni bilo pozebe. Ozimina je bila lepa, a ker druge hrane ne bo, bo treba spomladi zopet uvažati vagone koruze. Upamo, da bomo dobili takrat kakšno novo sorto koruze, doslej smo dobivali vedno le politično in volilno koruzo. Ta sorta je pa slabo prebavna, zato je gospodje, ki so jo delili, niso upali dati vsakemu žolodcu. — Ljudje težko čakajo končne ureditve kmečkih dolgov. Vsi vedo, da bo šlo težko in z žrtvami, vendar z upanjem gledajo v bodočnost. Tudi vprašanje sanacije političnih dolgov in njihovih obrestí nas zelo zanima. — Na Veseli gori smo imeli začetkom septembra lepo evharistično slavlje za može in fante iz naše dekanije. Lepo je bilo! — Krmeljske rudarje je silno razburila vest, da preti našim premogokopom nevarnost. Upamo, da ne bo prišlo do najhujšega. — Nazadnje sem zavil v neko gostilno boljše sorte. Sedel sem k kmečkemu možaku za pečjo. Pri mizi za boljše goste pa je sedelo več obilnih gospodov, ki so se tako kisló držali, kakor če bi imeli ježeve kože za »šnajti-helne«. Moj tovariš mi je razložil, da so ti gospodje od »Pofa«, in da večkrat prihajajo le-sem. Veliko truda jih je stalo, da so zložili pošarsko himno, danes so pa sklenili, da jo spremene v nagrobnico. Tudi na note so jo že dali. Če se kdo zanima zanjo, naj piše na naslov: Politično delniško društvo »Pilpogačica« v Mirenski dolini.

Gustav Strniša

Med tihotapci alkohola

(Nadaljevanje.)

Pogledal sem materi v njene mile oči in omenil:

»Mama, ali že veste? Pri Streharjevih v dolini iščejo pastirja. Kaj ko bi se jaz ponudil? Menda bi se mi ne godilo slabo? Res, kar za pastirja pojdem! Kesneje postanem hlapec, imel bom konje in voz, da bom kar gospod! Visoko vzravan se bom imenitno vozil ter pokal z bičem, da bo vse zijalo!«

»No, no, dober kruhek si si izbral, zares prav dober!« me je nahrulil oče in preroško poudaril:

»Deček pastir, mladenič hlapec, starec boš pa berač, pa ne tak kot mi, temveč med tistimi boš, ki hodijo od hiše do hiše in jih ljudje mečlejo na mraz in sneg ter jih uči jedo!«

Nato je jel jezno tolči po starem škornju, ki ga je tako stisnil med nogama, da je kar zavil in puhnil kvišku ščepec umazanega prahu meni pod nos.

Kihnil sem in ugovarjal:

»Delo me veseli! Prav rad bi šel za pastirja, samo, da ne bom lačen! Gladu se pošteno bojim in stradati ne maram, pa ne maram več! Kesneje bo že drugače, enkrat bom že kaj zaslužil!«

Oče je kar zijal, ko sem nadaljeval:

»Kaj pa, če bi se še vi opogumili in šli v Ameriko kakor sosedov stric? Pošiljali bi nam lahko denar, se srečno vrnili in prinesli dolarje, pa jo bi potem še jaz pobral čez lužo! Ej,

Igra.

(Reteče pri Škofji Loki.)

Kat. prosvetno društvo uprizori v nedeljo, 15. septembra ob 15 novo ljudsko igro s petjem v sedmih slikah »Zagorski zvonovi«. Delo je prirejeno po znani Reinmichlovi povesti, ki je izhajala v »Domoljubu«. Z ozirom na lepo vsebino igre vsi prav vljudno vabljeni. Prosimo pa, da vsak prčasno zasede svoj prostor, ker bo začetek strogo točen.

Naša prosveta.

(Poljane nad Šk. Loko.)

V nedeljo, 15. sept. ob 15 bo slovesna otvoritev našega prosvetnega društva, ki je skoraj 3 leta počivalo, preganjano od zagrizenih lažinaprednjakov. Stopilo bo zopet na plan, po počitku osveženo in prenovljeno, da bodo videli nasprotniki: še smo tu, ni nas uničilo njih nasilje. Udeležite se v velikem številu naše prve predstave tudi iz sosednjih župnij. Na sporedu je petje, deklamacija, slavnostni govor in igra-misterij »Slehnernik, pri kateri boste videli marsikaj posebnega, kar pri prejšnjih igrah ni bilo. Na svidenje!

Iz dolenskih Benetk.

(Kostanjevica.)

Kresove prižigamo, so rekli v Komendi, pa smo jo uganili tudi pri nas v Krški dolini, da bi si zažgali tak prosveten kres. To se je zgodilo v nedeljo na Stopnem pri Škocijanu, ko se je gori na tem lepem Marijinem gričku vršil naš prosvetni tabor. Ni bilo na desettisoče ljudi, odkod naj bi se le vzeli, kakih 2500 jih je pa bilo. Mi Kostanjevčani smo se seveda spodobno postavili. Naši pevci so zapeli, da smo bili kar ponosni nanje. Pa moram pibiti, da gre še večje priznanje igralcem prelepe igre Teofila. Tako mojstrsko so nam predstavljali to silno igro, da je morala zadeti prav v živo. Tudi dr. Basaju smo zelo hvaležni za krepke besede. Tudi dve godbi sta bili, domača in šentjernejska, ki sta obilo doprinesli, da je ta svečanost tako lepo uspela. — Na malega šmarna dan pa človek iz naše doline res ne ve kam bi krenil. Vseposod vabi Marija: na Sveto Goro, v Raj-

henburg, k Materi božji Dobrega Sveta in še v »Novi Lurde«. Povsod je ta dan božja pot. Marija »Dobrega Sveta« pri Kostanjevici pa pravi, da je njen glavni praznik »kvaternica«, to bo 22. sept. ko se od vseh strani zbere na tisoče božjepotnikov. — V nedeljo, 15. sept. pohitimo v Zagreb. Da vrnemo obisk! Pri Sv. Roku bomo ob 10 zapeli, da pokažemo skupnost z našimi, ki so morali po svetu. — Smrt nemilo žanje. Posebno trdo je vsekala pri Čučnikovih v Orhovcu. Štirim drobnim otročičem je vzela dobro mater. Pa kar nadadno. Še bolj na hitro pa je opravila z Žabkarjem iz Prekope. Gospod so se morali z Najsvetejšim vrniti, ker jim je smrt zaprla pot. — Dežja smo spet imeli za silo, bliska in treska pa oni večer daleč čez potrebo. Hvala Bogu, da ni bilo toče

Ker ne veš ne ure ne dneva...

(Primskovo pri Litiji.)

Mulh Anton iz Mengša je že dalj časa delal na Stajerskem, da bi lažje preživel svojo številno družinico. Zadnje čase je delal v Braslovčah. Pri sekanju smrek pa ga je podrla in ga na mestu ubila. Pokojni zapušča ženo in pet nepreskrbljenih otrok. Z prizadeto družino iskreno sočuvstvujemo. — Šola se je pričela. Imamo sedaj kar tri učne moči. Nanovo sta prišli ga. Varšek-Kočevar Anica iz Vrhnike in gđ. Grošelj Valerija iz Ljubljane. Želimo jima prav obilo uspeha in da bi se kmalu privadile naših hribov, katerih se vsak tako grozno boji. — Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. smo tudi dostojno proslavili. Po zahvalni službi božji se je vršila lepa proslava v šoli.

Smrtna kosa.

(Boštanj ob Savi.)

Umrli je dne 27. avgusta v bolnišnici v Krškem 30-letna šivilja Alojzija Sinkovec. Zapušča žalujočega soproga in tri majhne otročičke. Njeno truplo so prepeljali v njen rojstni kraj Studenec, kjer sedaj počiva poleg svojega očeta. Blago rajnico bomo ohranili v lepem spominu. Naj v miru počiva.

Tinetu Križmanu v slovo.

(Ig.)

Dne 26. avgusta je naznanil veliki zvon žalostno novico, da polagajo v grob Tineta Križmana. Živo se te spominjamo, dragi Tine, ko si bil še zadnjič med nami. Bil si zdrav in vesel. Vsi smo te radi imeli. Nisi niti slutil, da preži nate zlobna roka. Tri leta si strašno trpel na posled-

to. ...no veselje! Sam Bog ve, kaj bi postalo še iz mene?«

Vidiš jo žabo, kako me uči!« se je oče vznemleval in spet popravil svojo jermenajo, da sem se takoj pognal dva koraka nazaj in skočil bratu Cirilu na palec, da je zacvilil kakor mlado mače.

Oče je naposled vendarle popustil, kaj je pač hotel. Sam ni hotel o Ameriki nikoli ničesar slišati, saj se ni maral ločiti od nas in od matere za vse na svetu. Še tisti večer sem ga slišal, kako ji je omenil:

»Pa naj gre, trma trmasta! Eden bo le manj pri mizi, nekoliko se bo že poznalo!«

Že drugo jutro mi je ukazal, naj se oblečem kolikor mogoče dostojno. Zgodaj sva se napotila k sosedu v dolino. Oče je vihal in vlekel svoje koničaste ozke brki, se prestopal z eno nogo na drugo kakor zadregnjen šolarček in me hvalil, da sem priden fant.

Sosed, majhen rdečeličnik, ki je včasih rad pogledal v kozarec, je samo našobil ustnice, pokimal in nekaj zamrmral, na kar sta si segla v roke.

Postal sem poklicni pastir. Res mi ni bilo posebno dobro, tudi hrana ni bila bogve kaj, še kruha sem večkrat stradal. Toda včasih se mi je vendar nasmehnila sreča, ki je doma ni bilo, da sem se lahko tudi kruha do sitega napokal ter prinesel kak kosce še celo domov svojim bratom, ki so planili po njem kakor gladni volčiči, medtem ko sem ga svojim trem sestricam moral dati skrivaj, da so ga sploh pokusile.

Svojo usodo sem pogumno prenašal. Če me je kdo nabunkal nisem tarnal, niti se preveč jezil. Stisnil sem pesti in molčal, čeprav so mi oči kar trgale solze. Tudi rilca nisem nikoli kahal. Men-

da mi je tista lakota v otroških letih nekako izkristalizirala moj značaj. Glad pač različno vpliva, na me je menda dobro, saj sem se ga vedno bal kakor vraga, zato mi je strah pred njim vsilil voljo, da sem vztrajal in vse prestal, čeprav še nisem poznal pravega zavedanja in razumevanja življenja!

Ko sem dovršil sedemnajsto leto, sem postal hlapec. Kupil sem si žametast kastorec, ga poveznil po strani na glavo in zavriskal skozi vas. Tisti večer so me fantje pretepli, češ, da še nimam fantovskih pravic, ker se še nisem odrezal in plačal za pijačo pa se že repenčim kot petelin, ki se je komaj skljuval iz jajca. No, preveč jih nisem dobil, saj sem mahal okoli sebe s svojimi krepkimi pestmi kakor divji in ni mu bilo ugodno, kdor jo je od mene staknil!

Ko sem prišel kot hlapčič prvič od sosedu domov in prinesel materi kos pečenke, a otrokom kruha, se je starica razveselila do ginjenja. Oče je dobil zavitek tobaka, ki ga je ponosno sprejel kot prvi dar svojega prvega sina, si zadovoljen natičlil pipo, prižgal tobak in smehljaje pripomnil:

»Res mi kar posebno diši, ker si mi ga ti prinesel!«

Še sem moral delati na sosedovi kmetiji nekaj let, dokler nisem bil potrjen k vojakom, kjer sem služil le osem mesecev, na kar sem jo porisal v Ameriko.

Preden sem dobil denar za potovanje, mi je vražje trda predla! Toda vsvedral sem si v glavo, da pojdem in moral sem iti! Spočetka sem mledoval okoli očeta. Nič ni pomagalo. Lotil sem se matere. Tudi ona ga je prosila, naj posreduje, da dobim denar. Nič ni hotel slišati. Ves razdvojen sem pokleknil predenj in ga prosil naj se me usmili

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

cah zahrbtnega napada. In baš, ko si iskal utehe svojim bolnim živcem, te je ob strugi liske srečal angel smrti. Počivaj v miru in prosí pri Bogu, da bi slovenski fantje bili prijatelji med seboj!

Iz političnega življenja
(Sv. Križ pri Litiji)

Tudi pri nas smo v novih razmerah začeli upati na boljše čase. Zadnje čase je šlo pri nas vse javno življenje tako naglo navzdol, da nas je bilo strah pred bodočnostjo. Politika, gospodarstvo, kultura, vse je bilo na tleh. Toda, nenadoma so se razmere spremenile. Mora nasilstva in krivic je izginila. Še so nam v spominu nezaslišane krivice, katere so naši najboljši možje morali trpeti, ne da bi kaj zagrešili, zlasti pri raznih takozvanih volitvah. Danes imamo po zaslugi našega voditelja dr. Korošca priliko, da v novo se snujoči stranki pridemo do svojih državljanskih pravic, do svobode. Vse bo šlo za dr. Korošcem, razen nekaterih zagrizenih priganjačev bivše vsemogočne JNS, ki se obupno otrsajo novih razmer, v strahu, da bodo njihove krivice dobile kmalu primerno plačilo. Za vstop v novo stranko je veliko zanimanje, priporočamo pa krajevni odbor, da naj bo previden pri sprejemanju članov, da se v stranko ne vrinejo ljudje, ki ne spadajo med poštenjake in ki so po svoji breznačnosti zmožni vsega. Mi ne maramo ljudi, ki obračajo plašč po vetru.

Za novo cesto.
(Babna polica.)

Tudi v naši vasi smo občutili strašno sušo. Brez vode pa vseeno nismo ostali, kar je velika sreča, kajti težko bi bilo dovažanje vode iz doline in po strmi poti. Res je bilo razglašeno v časopisu, da je naša cesta gotova, ali mi moramo pa vseeno voziti po strmi poti. Prosili smo cesto, kar je oblast odobrila in naklonila lepo vsoto denarja. Prišel je inženir in zmeril cesto po najugodnejšem terenu in obljubil, da napravi dobro

banovinsko cesto in da bo tudi naša spadala med banovinske ceste 2. vrste. Vsi smo se veselili ceste, le nekateri se na vse načine protivijo, češ da je cesta nepotrebna. Radoveden sem kakšne dobičke bodo spravili, ako mi ostanemo brez ceste.

Na razstavo!
(Ježice.)

Letos ustanovljena podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva na Ježici vabi k sodelovanju in ogledu razstave sadja, povrtine in cvetja. Razstava, prva te vrste v našem kraju, bo v šoli na Ježici v nedeljo, 15. in v ponedeljek, 16. sept. od 7—19. Zlasti obilna bo razstava dalij, zanimiva zlasti v tem, da se na naši razstavi prvič predstavi javnosti nad 15 izredno lepih, v Sloveniji odgojenih novih sort. Otvoritev razstave bo v nedeljo, 15. septembra ob 7 zjutraj s predavanjem o sadjarstvu, ob 10 bo predavanje o cveticah, oba dneva ob 15 pa bo poskrbljeno za strokovno vodstvo po razstavi. Vstopnina prostovoljna.

Napad
(Brusnice pri Novem mestu)

V naši lepi podgorski kotlini je vladal že dalj časa mir med domačini kakor tudi fanti sosednjih vasi. V nedeljo 1. septembra zvečer sta se vračala iz Sel pri Ratežu zakonca Anton in Terezija Tramte iz Plateža mirno proti domu. Nič hudega slučaj sta se pogovarjala o domačih gospodarskih razmerah. Na mostu v Platežu so ju napadli s koli ponočnjaki iz vasi Potovrha, občina Šmihel-Stopiče in ju obdelali tako, da je mož Anton Tramte nezavesten obležal na cesti in so ga morali odnesti bližnji sosedje na dom, žena pa je dobila težke udarce po glavi, zbili so ji en zob, po životu pa je od udarcev vsa črna. Anton Tramte, ki je po poklicu poljski delavec in bajtar in oče treh malih otročičev, je bil v ponedeljek prepeljan v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo, njegova žena pa se zdravi doma.

K požaru v Nasovčah
(Komenda)

Moji mi je podpisaneu gorelo gospodarsko poslopje, je bilo tudi stanovanjsko v največji nevarnosti in sem bil prepričan, da bo žrtev ognja. A kljub največji nevarnosti so se podali domači fantje in možje vrh strehe in vsak žarek sproti uničili. Zato sem jim zelo hvaležen, predvsem Tomaževemu Tonetu in Ludviku, Posodovcu, Žusmu, Smukovmu Nacetu, Maleš Francetu, Kosančevemu Nacetu, Vovretovemu Jožu, ter gospodinjam in dekletom z Brega in Nasovč, ki so z nepopisnim naporom donašale vodo. Samo zgoraj navedenim se imam zahvaliti, da mi ogenj ni uničil hiše. Dolžan sem zahvalo tudi g. inž. Bizjaku od Vzajemne zavarovalnice, ki je bil osebno navzoč ob požaru in je nato takoj s g. Kernom ocenil škodo in mi prižgal vso zavarovalnino. Vsem izrekam javno najlepšo zahvalo in jim bom vedno hvaležen. — Franc Lipar.

Slovesen zaključek evharističnega leta.
(Visoko nad Kranjem.)

Prihodnjo nedeljo, 15. septembra, na praznik Žalostne Matere božje, ki se v naši lepi podružnici prav lepo časti, bo obhajala šenčurska župnija slovesen zaključek evharističnega leta z dopoldansko službo božjo in z večerno slovesnostjo na Viškem. Zvečer ob sedmih bo v cerkvi govor, nato pete litanije Matere božje, nakar se bo razvila rimska procesija s prižganimi svečami okrog vasi. V sporedu se bo nosil kip Žalostne Matere božje, ki se bo med procesijo postavila v znamenje sredi vasi. Ob zaključku bo v cerkvi zahvalna pesem. Slovesnost bo obenem v spomin 200 letnice bratovščine umirajočega Zveličarja, ki je v tej cerkvi ustanovljena. Vsa vas se pripravlja, da čim slovesneje proslavi ta dan. Proslava je namenjena vsej občinski šenčurski župniji, pa tudi iz sosednjih vasi preko Kokre se ravnaajo ljudje, da pohite na Visoko, kjer je vedno kaka lepa cerkvena prireditev in je doma daleč na okoli znano krasno petje visokega pevskega zbora, ki ga vodi akademik Tone Jagodic. Prihitite tudi to pot v obilnem številu, ne bo vam žal.

Koncert.
(Sv. Gora pri Litiji.)

Letošnji Mali Šmaren na Sv. Gori je bil dan poštenega razvedrila. Lep poletnojesenski dan, cerkveno žegnanje in pa koncert na prostem. Domači pevski zbor, ki ga je zmožni in agilni organist Grm Janez v zadnjem času peljal na skupno

Tedaj je moj dobri očka zaihtel:

»Kako naj ti pomagam, fant moj? Ali ne vidiš te strahotne revščine, ki nas teži in tlači kakor mora vse to naše bedno življenje? Rad bi si izposodil denar, saj vem, da boš pošteno vrnil! Toda na kaj naj mi ga ljudje zaupajo, mar na to kozjo bajto, ki ni vredna beliča?«

Tedaj sem odvrnil trdo in razločno:

»Na kravo si izposodite!«

Vsi so prestali z delom. Nikoli si nihče ni upal omeniti, da bi kaj storil na račun naše Rjavke, saj smo vedeli, kaj nam je bila ta kravica. Jaz sem se pa vendarle drznil.

Oče je nekaj časa molčal, nakar me je mrko vprašal, ves razburjen s tresočim glasom:

»Janez! Ali veš kaj zahtevaš? Ali veš, da nam vzameš naše življenje, če ne plačaš in pustiš, da nam odpeljejo kravico? Ali si pomislil tudi, da se ti lahko pripeti nesreča, da zbolíš, ali kaj drugega? Tedaj bi nas vse skupaj pahnil v najhujše!«

V meni pa ni bilo dvoma, temveč sama močna volja in vesela nada v jasnejšo bodočnost. Zato sem krepko odvrnil:

»Vse to vem in na vse sem mislil, toda vrnil bom, če izrabim roke do komolca in če hodim na pol mrtev na delo! Da, vrnil bom!«

Oče me je prijazneje pogledal. Mati naju je samo opazovala sloneča v vegastem stolu.

In že je oče povzel:

»Prav! Jutri pojdeva k stari Jerački. V botrinji smo si in upam, da bo dala, da prepričan sem skoraj, da bo rada posodila na kravo! A ti glej!«

In tedaj sem videl tak preteč in žalosten pogled, da mi je bilo kar hudo pri srcu.

Sledeči dan sva z očetom na vse jutro vstala in se vrgla na pot. Jeračka je stanovala uro od-

daljeno od nas v prijazni hišici ob vodi, kjer je životarila sama, le velik črn pes je lajal okoli njenega doma.

Preden sva se približala, naju je opazila že od daleč in prihitela na prag. Bila je dobra prijateljica naše matere in zato sem še bolj upal, da naju usliši.

»Kaj pa vidva?«

Pozdravila sva jo in oče je takoj prišel molodovati za denar.

Pogledala me je po strani:

»Ali naj zaupam takemu mladiču? Sicer je res krepak in zdrav, toda taki tiči tam v Ameriki včasih sfrle in vse poženo, a domači se pod nosom obrišejo!«

»Kravo zastavim! Če pravočasno ne bo poslal denarja, vzemi kravo dotlej, da ti vrnemo!« je poudaril oče.

Vedela je, da je krava naše vse. Pomembno se je nasmehnila:

»Če mu ti toliko zaupaš, pa dobro! Denar vama dam!«

Že smo stopili v njeno zatohlo kamro, kjer sva dobila z očetom zaželjene goldinarje.

Zahvalil sem se starki, ki me je dvomeče pogledala:

»Kaj se boš zahvaljeval, saj boš vrnil!«

Ko sva se vračala, sem bil tako vzradoščen, da sem zavriskal. Oče je samo kimal. Mislil je pač na Rjavko in na nezgode, ki me lahko zadejejo na poti ali v Ameriki, da bi potem ne mogel poslati denarja.

Za pot v Ameriko sem si preskrbel pravilni potni list in dovoljenje od vojaške oblasti, vse samo zavoljo tega, ker si nisem upal niti v sanjah misliti, da bi se nikoli več ne vrnil v te prelepe domače loge, na te zelene polhograške vrhce kjer

sem na vsak korak zasanjal spomine svojih otrokih let.

Najtežje mi je bilo slovo od matere, saj sem dotlej razen vojaških mesecev živel vedno le v njeni bližini. A poslej naj bom brez nje, brez te globoke, blage duše, ki je že s svojim milim pogledom nežno uplivala na me. Preden sem odšel, me je ječeča stisnila na srce in me pokrižala.

Že me je pogoltnilo morje ter me izvrglo v drugi, tuji deželi, ki je v svojih revnih možganih nisem mogel dotlej približno dojeti. Res sem si jo predobčeval vso mogočno, silno in zagonetno, toda nikoli ne tako ogromne kakor je res! Kako naj si pač bedni vaški pastirček ustvari v svoji domišljiji velikansko Ameriko in njeno življenje?

V Chikagu sem dobil delo v tvornici železa. Tam, v bližini velemesta, kjer je stala ta ogromna železna pošast, sem pričel dojemati bedno življenje delavca, ki žrtvuje svoje moči kapitalu. V močnih usnjenih rokavicah sem varil in obračal železne žice ter delal pred velikanskimi pečmi. Večkrat sem si ožmel srajco iz katere je curljal znoj kakor voda. Misel, da si moram pomagati, da ne smem več stradati in da imam doma bedno ljubljeno mater in očeta siromaka, mi je dajala moč. Moje delo je bilo res mučeniško, saj sem garal dnevno 11 ur. dočim je nočna služba trajala polnih 13 ur.

Prve dni sem mislil, da obupam. Pa sem zrl v mislih našo Rjavko, našo pridno suho kravico. Gledala me je vprašaje in žalostno. In spomnil sem se, da jo morem samo jaz pridržati doma, da moram pravočasno vrniti denar, sicer pojde Rjavka od hiše a doma vse po zlu.

Prestrašil sem se teh misli in še bolj hitel in delal.

pevsko prireditel v Izlake in na Loke, je za ta dan privabil še pet moških in dva mešana zbora. Vse došle pevske zборе in goste je pozdravil fant domačega zbora. Začeli so Pečani, ki imajo vse štiri glasove dobro zastopane in so se poslušalcem na mah prikupili. Mojstrsko izučnemu zboru iz Lok in prijazno lepemu sopranu in altu iz Izlak, se z večjimi ali manjšimi koraki bližajo drugi novi ali novooživljeni pevski zbori. Tudi domači moški in mešani zbor se je odrezal, saj se je navzoči komponist g. Jereb ginjen izjavil, da znaajo njegove skladbe tudi v hribih dovršeno izvajati. Dve uri je v lepi dan donela naša pesem. Celo zastojkarji, ki so s pota in brega pokopališča in vrta prisluskovali, so prišli na svoj račun. V nedeljo 15. sept. nastopi domači zbor v Dobropoljah in potem najbrže še kje v bližnji okolici.

Smrtna kosa.

(Bohinjska Bela.)

Na praznik »Rojstva Marije« smo v Boh. Beli pokopali Jankota Burja v najlepši dobi 28 let. Poln zaupanja je gledal v bodočnost in z neutrudljivim veseljem se je prijel vsakega dela, pa mu je njegova zahrbtna bolezen onemogočila vse lepe upe. Imel je bolezen že celih 8 let, a skrbno jo je zakrival pred ljudmi. Zadnja 3 leta jo pa ni mogel nič več zakrivati. Nad vse potrpežljivo je prenašal svojo bol do zadnjega trenutka. Neizprosna smrt je iztrgala staršem edinega sina, v katerega sta stavila vse nade za bodočnost. Kako je bil priljubljen v domači in sosednjih župnijah cele okolice, je pokazal njegov pogreb. Ne pomnimo še take udeležbe in tako lepega pogreba. Ker se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti, se tem potom zahvaljujemo vsem, kateri so ga spremili na zadnji poti ali mu lajšali bolezen. Bog povrni! Pokojniku naj pa sveti večna luč!

Sadna razstava.

(Primskovo pri Litiji.)

Kmetijska podružnica Primskovo priredi sadno razstavo na kvaterno nedeljo 22. septembra. Primskovo je za sadjarstvo jako ugoden kraj. Solnčna lega primerna vročina hriba (592 m) in dobra zemlja je za sadjarstvo posebno prikladna. Ker imajo kmetovalci male kmetije in vinogradništvo, ne donša zadostnih dohodkov, zato so se tem bolj vrgli na sadjarstvo. Na Primskovem uspevajo vse vrste sadja: jabolka, hruške, breskve, orehi, kostanji, češnje. Pridite pogledat! Ne bodele se kesali. Po železnici je mogoč dohod ali do Radohove vasi

po dolenski železnici ali pa do Litije po južni železnici. Od Radohove vasi je peš pota 10 km, od Litije je nekoliko več. Razgled s Primskovega je krasen.

Koncert.

(Dobropolje.)

V nedeljo 15. septembra pripelje naš rojak g. Janez Grm, organist na Sv. Gori na izlet svoj moški in mešani zbor. Ob 3 popoldne bomo imeli v društveni dvorani koncert. Prijatelji lepe pesmi iskreno vabljeni.

Gospodarska stiska.

(St. Vid pri Stični.)

V ponedeljek po malem Šmarnu je bil semenj v St. Vidu. Živine so prignali veliko, vreme je bilo ugodno, kupcev pa malo. Voli so se prodajali po 3 Din, krave še ceneje. Nekdo je kupil pred letom dva vola. Krmil ju je dobro. Tehtala sta 200 kg več in sedaj ju je prodal za 425 Din ceneje, nego je dal zanje. Tako kmet napreduje! Pretekli teden je padlo precej dežja. Kapnice in luže so se napolnile. Sedaj imamo zopet vodo za ljudi in živino. Poprej je pa bila stiska za vodo. V Dob. kjer je mali potoček, so prihajali eno uro daleč po vodo. To je bila stiska!

NAZNANILA

Sprejemajo se do 19. septembra mladenci v Strokovno mornariško podčastniško šolo, starost od 16 do 19 let. Pojasnila se dobijo pri Per Francu kapetanu v p., Ljubljana, Majstrova ulica 14, priložiti znamke za 3 Din za odgovor.

»Borovnica. Prosveta uprizori v nedeljo, 15. t. m. ob 3 popoldne dramo iz svetovne vojne s petjem v 6. dej. »A njega ni...« v popolnoma predelani izdaji. Zunanje posetnike opozarjamo na ugodno zvezo z vlaki in nedeljske karte.

»Vrhpolje pri Moravčah. Občni zbor prosvetnega društva bo v nedeljo 15. septembra ob 3 v tukajšnjem Domu. Fantje in dekleta, moške in žene, pridite v obilnem številu, da se izkažemo hvaležne našemu voditelju dr. Korošču, ki je po dveletnem zastoju zopet odprl vrata našega Doma. Zgrabimo pridno za delo!

V vsako hišo Domoljuba!

Srečno sta pretekla prva dva meseca težkega dela. Čeprav sem skromno živel, vendarle nisem prištedil dovolj dolžnega denarja. Manjkalo mi je še 9 dolarjev. Posodil mi jih je prijatelj France, ki mi je za tisto nedeljo odstopil tudi svojo ameriško obleko, da sem se šel slikat. Vesel sem poslal denar staršem in priložil sliko, ne iz lišpavosti, temveč le, da sem razveselil moje drage domače, ki sem jih vedno ljubil in sem v tujini še bolj koprnel za njimi. Vsaka moja prosta misel je splavala nazaj, daleč čez morje pod skromni krov lesene bajte, kjer mi je tekla zibel in kjer je živela ona, ki me je res nesebično ljubila, moja draga mati!

2.

Chikaška okolica je postala moja nova domovina.

Ljudje so me mnogokrat razočarali, prevarili in me goljufali, večkrat sem bil radi njih v smrtni nevarnosti, toda vere v človeštvo nisem izgubil nikoli! Čudno! Čim bolj sem spoznaval slabo stran posameznika in družbe, tem bolj sem veroval v posameznega dobrega značajnika! Vedno sem bil za trdno prepričan, da je še mnogo poštenih, pravih ljudi, ki so kakor otoki sredi nemirnih valov.

Težko delo v železni fabriki me je še bolj utrnilo. Ker sem rojen kmet in nisem nikoli živel v mehkužju, mi je moja prirodna utrjenost pomagala, da sem premagal najhuje. Če bi bil šibkejši, bi bil najbrže klonil, kakor so nekateri drugi, ki niso bili dovolj krepki. Moja koža je v večni vročini postala močna kakor irhovina, ki se suši na soncu.

Pri svojem delu sem nenadoma izsledil, da mi nečesa manjka. Moji tovariši sicer niso mnogo govorili, toda s popolnoma drugačnim prizvokom in drugimi izrazi kakor jaz, čeprav sem se trudil,

da, bi jih posnemal, saj sem jih zvesto poslušal na vsakem sestanku ali prireditvi.

In tedaj sem spoznal besedo kultura. Da, kulture mi je manjkalo. Moji tovariši so bili vsi načitani, vsi so brali razne liste in si širili na predavanjih svoje obzorje, dočim sem bil jaz v svoji notranosti in svojem dojemanju še vedno hlapčič doma lesene bajte.

Ko sem vse to spoznal, sem se prestrašil. Bal sem se, da sem že vse zamudil. Potožil sem nekemu tovarišu, ki me je smehljaje se napotil v večerni tečaj:

»Ne boj se in ne sramuj! Amerika te ne bo presojala in obsojala! Nič še ni zakesnelega! Uči se in naučil se boš! Poznam jih, ki so kesno začeli, pa so postali učeni moške in so danes na visokih šolah.«

Takoj sem se vpisal v večerno šolo, kjer sem se pričel učiti angleščine. Trudil sem se in se učil z vso vnemo, da sem naposled obvladal najpotrebnejše znanje. Ko sem zmogel jezik ter znal čitati in pisati, sem nehal. Nabavil sem si nekaj knjig, jih pridno čital in se izpopolnjeval.

Čitanje me je sploh veselilo. Rad sem poslušal predavanja in občudoval prijatelje, ki so domovali na političnem polju ter modrovali, da sem kar strmel. Moje poprišče pa je vedno ostalo le ročno delo, moje veselje je bilo tudi telesno smotrno delati in ne samo čepeti pri knjigah, kajti prepričan sem bil, da mora biti tudi telesno delo, ki nas krepi in nam vliva živahnost in ne samo delo z možgani. Mnogo mojih tovarišev je pač bilo nasprotnega mnenja in so rajši čepeli pri knjigah ali na predavanjih, ker jim telesno delo sploh ni dišalo.

Jaz sem hodil svojo pot. Vesel sem bil, da mi je večerna šola pokazala smernice, da nisem

DOBRO ČTIVO

k Tudi kuharska knjiga je potrebna našim gospodinjam, posebno v časih splošne druginje, da si znajo tudi ob pičlih sredstvih pripraviti tečna in izbrana jedila. Za take čase priporočamo: »Varčno kuharico« — knjigo, ki vsebuje navodila in recepte za pripravo okusnih in zdravih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila Marija Remec. 11. pomnoženi natis. Stane vezana 36 Din in ima 222 strani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920. Vsa navodila in recepti so večkrat preizkušeni tako, da se vsaka jed lahko postavi na sleherno mizo. Tudi pri vsakdanjem vprašanju: Kaj bom danes kuhala? skuša naša kuharska knjiga pomagati vsaki gospodinjji na ta način, da ima kazalo jedil pregledno sestavljeno. Knjiga je namenjena predvsem kmečkim in delavskim gospodinjam, z uspehom jo pa bodo uporabljale tudi meščanske gospodinjje. Toplo priporočamo.

k Igra »Ljubavi cvet je zamorjen«, prirejena po priljubljeni Jakličevi povesti Janez z Visokega, je tiskana. Izvod knjige stane 20 Din, s poštnino 25 Din. Igra je mogoče prirediti na vsakem odru in ji je uspeh zagotovljen. Knjigo razpošilja založnik Ivan Mohor, Senčur pri Kranju štev. 53.

Poslano*

Alojzij Vodnik, kamnoseška industrija v Ljubljani, Kolodvorska ulica, je v zadnjem času različnim interesentom, ki so se zanimali za postavitev nagrobnih spomenikov, pošiljala obenem s ponudbami in proračuni fotografske posnetke po mojem podjetju izdelanih in na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani že postavljenih nagrobnih spomenikov in jih označevala kot svoje lastne izdelke. Vsled tega ravnanja sem vložil proti Alojziju Vodniku, kamnoseškemu podjetniku v Ljubljani, Kolodvorska ulica, na okrožno kot trg. sodišče tožbo radi nelojalne konkurence.

Kdor je prejel od kamnoseške industrije Alojzija Vodnika v Ljubljani kak fotografski posnetek po moji tvrdki izdelanih nagrobnih spomenikov, pred vsem rodbin Nepužlan, Gregorka, Koritzky, Vrhovec, Škrajnar, Poniz, Furlan, Turk, Gomiršek, Gela, Prime in Perhaj, ga prosim, da mi javi svoj naslov.

Kunovar Franjo, kamnoseški podjetnik pri Sv. Križu v Ljubljani.

* Za to poslano uredništvo ne odgovarja.

duševno popolnoma zaostal, da bi pa samo z možgani vrtal dalje in dalje ter skušal doseči s svojim razmišljanjem kaj posebnega, se mi je videlo nepomembno. Sicer nisem neumen človek in znam z zdravim razumom marsikaj pravilno presoati in premisliti, da pa smodnika ne bom znal se dobro zavedam in prav zato nisem hotel trčati svojih duševnih sil oziroma jih natezati do pretiranosti vedoč, da ne bom dosegel kot mislec in učenjak kaj posebnega, dočim sem si upal s telesnim delom in zdravim mišljenjem rešiti se bede in se dokopati do zmernega premoženja, kar sem že smatral za nekaj velikega.

Garal sem že nad deset let, a moji prihranki so se le počasi množili. Skrb me je jela nadlegovati, saj me je večkrat trpinčila misel na bodočnost, ki sem jo zrl doslej pred seboj še dokaj jasno, pa sem strahoma opazal, da mi spet preti siromaštvo, kajti v svojih smotrih sem gledal drugačne uspehe, ker sem se hotel nekam dokopati in vse več doseči.

Če bi bil ostal v tvornici bi bil težko dosegel tisto za čemur sem stremel. In starost? Fabrika uprava je res obetala pokojnino, ki pa je bila tako beraška in kar sramotna za tiste, ki so kapitalu žrtvovali vse svoje žulje, svoje zdravje in moč.

Najrajši sem pač imel delo v prirodi, pa sem se že tako dolgo sušil v ognjeni varilnici in čakal, samo čakal.

Preden sem opustil delo v fužini, ki mi je naposled že presedalo, sem često opazoval prodajalce brezalkoholnega piva. Na svojih zabojastih vozičkih, ki jih imenujejo »troge« so ga s konjičji prepeljavali, ga kar na cesti oddajali ljudem in spet veselo požvižgavali in hiteli dalje.

(Nadaljevanje sledi.)

Današnja sovietska Rusija

(Nadaljevanje.)

Njih nastanek sega v poletje l. 1929. Tedaj je bila ustanovljena posebna delniška družba »Traktorcentr« (glavnica je l. 1932 znašala 1150 milij. Rub.), katere namen je preskrbeti vse kmetijske veleobrate s potrebnimi stroji in dati kmetijskim kolektivom popolnoma značaj veleindustrije, kmetu pa značaj industrijskega delavca. »Traktorcentr« ustanavlja po vsej državi MTS za več kolektivov skupaj. MTS so prava žarišča boljševizma po vsej SSSR, kajti one nimajo le vseh potrebnih poljedelskih strojev in zanje potrebnih delavnic, temveč prirejajo tudi politične, kulturne in kmetijsko-strokovne tečaje, poučujejo kmete o modernem kmetovanju, vodijo kina in potujoča gledališča, ustanavljajo gasilska društva, brezbožniške celice itd. in so sploh ognjišča vseh komunističnih zamisli po kmetih. Zato kmetje traktoriste sovražijo in večkrat se tudi zgodi, da jih pobijejo, stroje pa razdenejo. Vsaka MTS je samostojna gospodarska edinica, ki sklepa z okoliškimi kolhozi pogodbe za strojno izvršitev posevke, žetve, mlačeve itd., obenem jim pa pomaga pri sestavi proizvodnega programa in pri vsem drugem poslovanju. Plačujejo kolhozi MTS s pridelki. (časih do 1/2 pridelkov). Tako žive kolhozi v veliki odvisnosti od MTS in vse kaže, da preidejo sčasoma kolhozi čisto v sestav MTS, s čimer bodo izgubili še tisti videz samostojnosti, ki jo uživajo danes. Šele tedaj bo končno tudi kmet popolnoma proletariziran, kar si boljševiki tako srčno želijo. Zato tudi ne izroče kmetijskih strojev naravnost kmetijskim kolektivom, temveč je vsaka MTS razdeljena v potrebno število sekcij s po 4—5 traktorji in drugimi potrebnimi stroji, tako da vrši lahko delo na več kolektivih hkrati. Delokrog ene MTS obsega navadno 50—60.000 ha in do jeseni l. 1931 je delovalo 1400 MTS, spomladi l. 1934 pa 4000 z 1.9 milij. osebja.

Do l. 1930 so uvažali traktorje iz Amerike, tedaj so jih pa začeli izdelovati že doma. Prvo leto so jih izdelali 13.107, leta 1931 pa že 40.875, a proizvodnja je naraščala nato že vsak mesec. Dočim je bilo leta 1928 v obratu šele 30.000 traktorjev, je pa naraslo njih število l. 1931 že na 126.000 s 1.889.000 PS. Slično je začela nato naraščati tudi proizvodnja drugih poljedelskih strojev, toda njih kakovost je škandalozna. Leta 1932 je bilo izdelanih 438 mlatilnic, toda porabnih je bilo le 9 in konec leta 1931 je moralo v popravilo 104.000 traktorjev, torej okroglo 80% (v Severnem Kavkazu n. pr. 5468 od 5500). Dogodi se pogosto, da deluje stroj komaj par ur, nakar ga morajo par mesecev popravljati. Popravila se pre-pogosto zakasne, s tem pa tudi setev ali žetev, zato je začela vera v čudotvorno moč traktorjev jako kopneti, zlasti ker požro njih obrati velik del žetve sploh. Končno pa tudi moč stroja temelji le na človeški osebnosti, ki jo pa ravno boljševiki tako omalovažujejo. Ozirajo se zopet po vprežni živini, toda ta je bila za časa divje kolektivizacije poklana, kar je je ostalo, pa je v strašno zanemarjenem stanju, ker je treba zanjo osebne ljubezni, ki jo pa v kolektivih ravno ni. Da bi preprečil popolen propad živinoreje, je dovolil Stalin obdržati kolektiviziranim kmetom po eno kravo in po nekaj prašičev ter ovc, a vlada je z vso naglico ustanavljala posebne živinorejske farme, kar pa ni mnogo pomagalo. Pod pretvezo zasilnega klanja kolektivi večji del pri-reje sami pojedjo, mesta pa ostajajo brez mleka in mesa.

Kakor pri industriji, tako so začeli s 1. januarjem leta 1933 tudi pri kmetijstvu z novo petletko, ki naj bi ozdravila neuspehe prve. Po načrtih, ki so bili objavljeni ob priliki januarskega zborovanja CIK-a leta 1934,

naj bi se do konca leta 1937 povečala vrednost kmetijske proizvodnje od 13.1 milijarde Rub., leta 1932 na 26.6 milijarde in kolektivizirala naj bi se še vsa zadnja zasebna kmetijska gospodarstva. Število MTS hočejo dvigniti na 6000, a moč vseh traktorjev na 8.2 milij. konjskih sil. Ti traktorji naj bi preorali vsaj 80% vse poljedelske površine, poželi 60%, omlatili 100% in izvršili 70% vseh ostalih poljskih del. Koliko smemo dati na take načrte, nam dovolj glasno priča uspeh dose-danjih.

Tudi poljedelstvu silno škoduje neznosni birokratizem. Ljudski komisariat za kmetijstvo je bil razdeljen na 29 »glavnih uprav« z 202 odseka in šele spomladi leta 1934 so skrčili število glavnih uprav na 13 (za žito, za bombaž, za živinorejo itd.).

Da pa posvečajo sovjeti dvigu kmetijstva na komunističnih temeljih prav vso skrb, nam najbolj dokazuje njih obsežna organizacija kmetijskega znanstvenega proučavanja, s katerim gotovo ne more tekmovali nobena država na svetu. Njegovo središče tvori »Leninova akademija za poljedelsko znanost« v Moskvi, poleg katere je delovalo že l. 1931 še 98 drugih kmetijskih visokih šol s 50.000 dijakov in 794 tehnik s 112.000 dijakov, a proračun zanje je znašal l. 1930 še 33.2 milij. Rub., l. 1932 pa že 168 milijonov. Vsi imajo na razpolago tudi obsežna zemljišča, na katerih vrše podrobne praktične poizkuse. Znanstveni zavodi so dosegli že zelo pomembne uspehe, uvedli so v SSSR pridelovanje čisto novih rastlinskih vrst in uspeli z važnimi semenskimi izboljšinami. Njih semenogojne postaje razpolagajo baje z 29.000 vrstami pšenice, 13.000 vrstami ječmena, 100 vrstami koruze itd. Enako se z vsemi silami trudijo vzgojiti potrebne strojnike za svoje MTS, kajti velik del skrajno slabih izkušenj s stroji gre gotovo tudi na rovaš, pomanjkanju sposobnih strojnikov. Za rokodelce na kolhozih so uvedli posebne zimske tečaje, na katerih se je učilo pozimi l. 1931 dva milijona kmetijskih sinov 73 poklicev. Razen tega vzdržujejo na kolhozih še tečaje za predelavce. Toda vsi ti napor porajajo le malo sadov, ker se kmetiško ljudstvo za nobeno ceno ne more sprijazniti s kolektivizacijo. Tudi dijaki, ki prihajajo iz višjih kmetijskih učilišč kažejo jako pomanjkljivo izobrazbo.

Ne zadovoljujejo se pa s samo socializacijo in industrializacijo kmetijstva, temveč hočejo ustvariti v tem pogledu SSSR tudi na zunaj popolnoma novo lice in izvršiti novo razvrstitev vsega pridelovanja. V to svrhu so razdelili vso SSSR na pet pasov in vanje hočejo osredotočiti razne panoge kmetijstva. Ti bi bili:

- a) južna Ukrajina, severni Kuban in nekaj Daljnega Vzhoda za vse industrijske in tehnične rastline (lan, konoplja, tobak, sladkorna pesa, bombaž itd.);
- b) srednji del RSFSR od Baltika čez Moskvu na Ural za konopljo, mlečne izdelke in zelenjavo;
- c) Krim, Kavkaz in Srednjo Azijo za južno rastlinstvo (bombaž, čaj, vinograde, južno sadje itd.);
- č) gorati del Mongolije in stepe ob Volgi za živinorejo; in
- d) vsa severna četrtina SSSR za gospodarstvo.

Ti načrti vzbujajo na prvi pogled naravnost občudovanje, toda dosedanje izkušnje v tem pogledu so več kot neugodne, kar nam najbolje pričajo nasilni poizkusi sovjetov izpremeniti Turkestan v ogromno pridelovalnico bombaža. Narave pač ni mogoče posiljevati.

Tako se poraja v neizmerni Rusiji v vseh pogledih čisto nov svet, o katerem pa vključ nepopisnim naporom in žrtvam po dosedanjih uspehih in izkušnjah mirno lahko trdimo, da prinaša človeštvu, zlasti pa še kmetu več bede in gorja nego sreče.

RAZNO

Delavska uprava angleške prestolnice London z županom Herbertom Morrisonom na čelu, je v enem letu, odkar je na vladi, dala zgraditi 3500 novih delavskih stanovanjskih hiš in do konca tekočega leta bodo pozidali še nadaljnjih 4300 hiš. V prihodnjem letu imajo v načrtu gradnjo 10.000 novih stanovanjskih poslopij.

Za popravo hiš v večjih občinah in prezidavo trgovskih lokalov v stanovanja je avstrijsko ministrstvo dovolilo že 1 milijon 212.000 šilingov. Vloženih je bilo 4728 prošenj za podporo, rešenih pa 2606. Ko bodo popravljala dela gotova, bo podpora izplačana. Podpora znaša 20 odst. stroškov.

Največji potrošnik predelanega svinjskega mesa je Anglija. Leta 1934. je kupila od Danske 21.400, Holandske 3000, od Poljske 2300, od Jugoslavije pa celih 100 vagonov predelanega svinjskega mesa.

Blagovna tvornica »Preslica« v Oroslavju je sklenila z delavstvom novo pogodbo in jim zvišala plače za 15 odstotkov.

Budistične redov. - katolikinje. Katolikanke so postale prednica in tri redovnice v budisti samostanu v Hunani. Posvetile so se misijonskemu delu.

Na otoku Java so posebne vrste žabe, ki s svojimi plavuti tudi lahko letajo po zraku.

600 milijonov litrov alkoholnih pijač v vrednosti 3 in pol milijarde dinarjev popijejo v Jugoslaviji.

Pred sodiščem. — Zadnje vprašanje, pričal Ali ste trdno prepričani, da je obtoženec tisti, ki je ukradel avto? — Pred zaslišanjem sem bil trdno prepričan, zdaj ste me pa tako zmešali, da ne vem, če sem sploh imel avtomobil?

78 krat se je oženil musliman Ibrahim Davi, ki je umrl te dni na Kavkazu. Doživel je baje 138 let.

Vsaka beseda, katero izpregovorimo, ali si isto mislimo, se nahaja v svoji posebni možganski celici, ki je enaka velikosti vinarja.

Kako je bilo? — Sporekla sva se in med prepirom sem mu prisolil zaušnico in takoj nato še tretjo. — Menda drugo? — Ne, drugo mi je prisolil on.

»Stoj!«, je zakričal bandit ter nameril revolver na profesorja. »Če se ganete, ste mrtev.«

»Vi bi se morali točneje izražati. Če se ganim, potem sem vendar še živ,« je razlagal profesor.

Dobrnik je jezen stopil v mestno brivnico ter zahteval, da ga ostrižejo, toda brez običajnega klepetanja.

»Toda — —« je dejal mož v brivnici.

3'

»Nič, toda, toda. Ravno kar sem opustil mojega stalnega brivca baš radi njegove klepetavosti. Zdaj pa nobene besede več in ostrižite me.«

Ko so že nekako deset minut pele škarje po Dobernikovi glavi, se je ta ozrl v ogledalo ter z grozo opazil, da ima glavo, kot da bi jo miši oglodale. »Kaj pa naj to pomeni?« je zakričal in skočil pokonci.

»Boljše ne znam, gospod. Še nikdar v življe-

nju nisem strigel las. Brivec je šel namreč ven, jaz pa sem prišel, da popravim tole vodovodno pipo, ki pušča.«

*

»Ako bi ljudje živeli človeka vredno življenje, bi bile njih hiše templji, hiše božje, ki bi se jih komaj upali oskruniti. In ako smemo v njih bivati, bi nas moralo to posvetiti.« (J. Ruskin, angl. pisatelj 1819—1930.)

Trgovina z mešanim blagom, lastna izdelovalnica odelj

Ivan A. Grosek, Trebnje

naznanja ponovno znižanje cen vsemu manufakturnemu blagu, posebno klobukom, dežnikom, moškim srajcem, ženskim nogavicam, torbicam ter vsem krojaškim, šiviljskim in čevljarским potrebščinam. Posebno je pa še izpopolnil in do skrajne meje pocenil **vse vrste usnja.**

Zaupajte, da kupite pri meni najcenejše. Sveže blago, poštena mera, nizke cene — za to Vam jamči **dober glas staroznane trgovine Grosek.**

Dr. med. Janko Kalan

špecialist za ustne in zobne bolezni,

je otvoril zobozdravniško prakso dne 12. avgusta t. l. v Kranju na Strossmayerjevem trgu št. 4 (Glavnem trgu) nasproti župne cerkve. Vhod poleg Ljudskega doma.

Nova manufakturna trgovina v Celju

Otvoril sem svojo manufakturno trgovino, v kateri imam tudi izredno bogato zalogo krojaških potrebščin. S točno, najsolidnejšo postrežbo in izredno konkurenčnimi cenami bom zadovoljil vsakogar.

MARTIN POHARČ, Celje-Lisce 52

Preklic. Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki jih dela moja mati Terezija Bergant. Franc Bergant, Nadgorica 1, p. Ježica.

65 88 65 65 20

TRGOVSKI DOM
Sternecki
Celje

Ilustrir.
cenik
zastonj.
št. 19

Profesorska. »Gospod profesor, kako se imate?« »Hvala, hvala, samo ta nesrečna pozabljivost!« »Kako to?« »No, na primer včeraj zvečer sem zaspal in pozabil vzeti prašek za spanje.«

Rozine za žganjekuho

oddaja po najnižji ceni

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska 8

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registr. zadruga z neom. zavezo

Miklošičeva cesta 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po
najugodnejši obrestni meri

**NOVE VLOGE, vsak čas raz-
položljive, obrestuje po 3%**

Velesijem v Ljubljani

Jadranska razstava

5.—16. septembra.

Razstavišče obsega 40.000 m².

Naš Jadran: Jadranska straža, Zgodovina, Geografija, Jame, živali, Rastline, Narodne noše in običaji, Vojsna in trgovska mornarica, Sport, Promet, Tujski promet, Gospodarstvo, Ribarstvo.

Velika razstava živih morskih rib in drugih živali.

Umetnostna razstava „Naše morje“.

Posebne razstave:

Arhitektura, Perutnina, Kunc, Koze, Ovce, Obrt, Industrija 1. t. d. 1. t. d.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV 15. septembra.

Polovična voznina na železnici in avijonih, popusti na parobrodih. — železniške legitimacije se dobijo po Din 5.— na postajah.

VABIMO NA PREKRASNO RAZSTAVO.

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje.)

Za večerjo so bili »knedliki« in prašičja pečenka, ki je oboje češka narodna jed. — Vzlic alkoholni prepovedi Čehu dobre pive ni manjkalo in po njegovi krivdi tudi nama ne. Tam na gričku pri »Pepičku« sem doživel marsikatero veselo uro. Pa Griška tudi!

Še nekaj drobnih zanimivosti! Časopis »Berdjanske novosti« piše, da je vrhovni poveljnik ruske armade, general Brusilov, ruske vojake, ki so zbežali iz avstrijskega ujetništva, določil za stražo avstrijskim ujetnikom v Rusiji. — Dne 25. junija 1917 sem čital, da se srbska vlada dogovarja z jugoslovanskim odborom glede sestave nove srbske vlade.

V Petrogradu so imeli »buržuj« sredi junija 1917 velik strah: boljševiki so nastopili z orožjem, a za enkrat niso uspeli. — 1200 nemških vojni ujetnikov, na delu v sibirskih rudnikih, je poslalo v Germanijo oster protest proti nečloveškemu postopanju s tamošnjimi ruskimi ujetniki. — V juliju so izvršili v ruski vladi kakor tudi v armadi važne izpremembe: Kerenski je postal ministrski predsednik, vrhovni poveljnik ruske armade pa general Kornilov, o katerem sem že pisal v teh spominih. — V zadnjih dveh mesecih začasne ruske vlade je zbežalo iz Rusije čez mejo okrog 5000 nemških in avstrijskih ujetnikov. — Časopisje piše, da so Ljenu dokazali zveze z nemškim cesarjem Viljemom, da je torej njegov agent. — Pod Haličem se bore med ruskimi četami tudi češki prostovoljci. — Kerenski je hotel dvigniti korajžo v ruski armadi tudi s tem, da je poslal na fronto za zgled moškim nekaj »ženskih bataljonov smrti«.

V telegramu z dne 19. avgusta 1917 čitam važno izjavo odločilnega angleškega državnika Balfurja, tikajočo se Avstrije. Balfur je rekel: »Naše želje obstoje v tem, da damo narodnostim, sestavljajočim to pestro državo, priliko, razvijati po lastnih željah svojo kulturo in samim si začrtati pot k temu razvitju«. — Dne 25. avgusta 1917 so poročali časopisi, da papež zopet posreduje za mir. — Dne 7. ruskega avgusta 1917 sem zvedel o italijanskem nastopu od reke Piave do Jadranskega morja. Italijani so takrat menda ujeli 7500 mož, med njimi 100 oficirjev. Na fronti so imeli Italijani v tistih dneh 208 aeroplanov. — Ruski invalidi protestirajo, ker sedi v »sovjetu soldatskih i rabo-čih deputatov« v Petrogradu kot reden član tudi vojni ujetnik avstrijski socialni demokrat Oton Bauer. — V Rusiji so v tisti dobi plačevali učitelj-

stvo okraji. Uprava berdjanskega ujezda (okraja) je na zadnjem sestanku sklenila: Učitelj začetnik dobi na deželi 125, v mestu pa 175 mesečnih rubljev. — Na Veliki Šmaren 1917 se je pričela skupščina učiteljstva berdjanskega okraja. Zborovanje v gledališču je trajalo tri dni. Med drugim sem si napisal, da je okrajna uprava otvorila v tekočem letu 130 »filijalnih oddeljenij« (vzporednic) in prevzela v svoj delokrog tudi vse cerkvene šole. — Angleški kralj je toplo pozdravil imenovanje Kerenskega za ruskega ministrskega predsednika. — Bolgari so bombardirali Monastir, ki ga je tedaj imela v svojih rokah srbska armada. — V Solunu je izbruhnil velik požar in 60.000 ljudi je bilo brez strehe. — Koncem julija 1917 je objavila vojna Avstriji in Germaniji tudi Kitajska. — Začetkom septembra 1917 se je vršilo v Moskvi veliko vsedržavno posvetovanje za rešitev domovine. — Ujetniški tovariš Jovan mi poroča na temelju pisma krajevnega šolskega odbora na Vačah, da je aprila 1917 »Slovenski učitelj« priobčil moj dopis pod naslovom »Svetli trenutki«, in še fotografija je bila poleg. Članki s fotografijami, ki se štejejo danes med moderne novosti, so bili torej pri »Slovenskem učitelju« že med vojno v veljavi.

Sredi avgusta 1917 so Germanci prodrli rusko fronto pod Rigo. Zavzeli so to mesto in se utrdili 60 km vzhodno od Rige. — Dne 10. septembra 1917 sem pisal »Sloven. Jugu« v Odeso, naj bi se tamošnji zaupniki srbske vlade pobrigali, da se ugodnosti, ki so jih deležni v Rusiji poljski ujetniki, raztegnejo tudi na vse Jugoslovane. — Začasna ruska vlada ni čakala na mnenje ustavotvorne skupščine, temveč je pod silo razmer kar sama proglasila Rusijo za republiko. — General Kornilov ne odobrava, da je začasna vlada dovolila vojakom organiziranje in politiziranje in zahteva upravo močne roke (direktorija) za ureditev notranjih razmer v državi.

Dne 26. septembra 1917 sem dobil od uredništva »Slovenskega Juga« iz Odesa pismo, v katerem mi dr. Mastnjak sporoča, da so glede zjednačenja svobode Jugoslovancev s Poljaki posredovali na pristojnem mestu. — Začetkom oktobra 1917 so bili po raznih krajih Rusije veliki pogromi dokaz, da javna varnost močno peša in da se bliža Rusija velikim dogodkom. Časopisje poroča o nereditih in puntih v Taškentu, Orlu in še po mnogih drugih mestih. V Omsku so si vojaki izbrali nekega poročnika kar za poveljnika garnizije. — Nemci so v Baltičkem morju potopili veliko rusko bojno ladjo »Slava« in zavzeli Esel. — Dne 1. novembra 1917 sem doznal, da so bili Italijani na Soči od Germancev in Avstrijcev po notah tepeni.

Opozorilo!

Podpisani svarim vsakogar, ki bi govoril kaj žaljivega ali nečastnega o meni in gospodični Strah Antoniji iz Zaloğa 51, da ga bom sodno preganjal.

PIRJEVEC STANKO

prometnik, Ljubljana, Glavni kolodvor.

n Pri sv. Joštu nad Kranjem bo v nedeljo 15. t. m. običajni romarski shod. Služba božja ob 6. in 9. Prilika za spoved.

Preklic. Jaz Šivic Marjana, posestnica, Praproše št. 2, p. Podart, obžalujem, kar sem žaljivega govorila o g. Jegliču Jožetu, posest. sinu iz Praproše št. 6, preklicujem vse kot neresnično in izmišljeno ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Šivic Marjana, Praproše št. 2.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Manufakturo za jesen in zimo Vam nudi ugodno (drž. uradnikom tudi na obroke) **OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO**

Ljubljana, Tyrševa c. 29 (hiša Gospodarske zveze).

Do preklica prodajamo tudi na hranilne knjižice članic »Zadružne zveze«.

Kostna moka

fosfatno gnojilo za jesensko setev ozimine, za travnike in drugo. Podrobneje o njeni uporabi vsebuje članek »Kostna moka — domače fosfatno gnojilo« v 37. številki »Gospodarja in gospodinje«.

Tovarna za klej v Ljubljani.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Nagrobne spomenike,

okvirje in druge plošče nudi najceneje Mežnar F., delavničar Ivan p. Domžale.

Sprejme se,

sirota-deklica, zdrava duševno in telesno. 4—6 let stara, k dobri družini na deželi. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Sirota« štev. 11006

Vajenca

za krojaštvo, zdravega in poštenega sprejme takoj. Alojzij Smrke Žužemberk. — Učnina po dogovoru.

Naprodaj

slamorezničar in enovprežni voz. Poizve se: Hrušova 2, p. Dobrova pri Ljubljani.

Pastirja,

15—16 letnega sprejemem. Predstaviti se osebno. Robežnik, Vič št. 49.

Rmečki magacin

Ljubljana. Krekov trg št. 10, nasproti mestnega doma) Vam nudi najboljše zimsko manufakturno blago po izredno nizkih cenah. Obiščite to trgovino in prepričajte se!

Deklico,

14—16 letno sprejemem v službo na dežel. za kmetička dela. Jernej Cunder, Stožice štev. 5, Ježica.

Mizarskega vajenca

sprejme z oskrbo. Ivan Štrukelj, mizarstvo, Brod 1, št. Vid n. Ljublj.

Klapca

sprejemem takoj na kmetijo. Kleče št. 4, p. Dol.

Vajenca

kmetijskih staršev, za mizarstvo obrt sprejme Fr. Kregar, Vižmarje 87.

Staro železo

in vse druge kovine kupuje na drobno in vagone Fr. Stupica, zaloga vsakovrstne železnine, poljedelskih strojev čebelarstva potrebščin, razstreljiv itd Ljubljana, Gospodarska c. 1.

Za šolarje

dobre in cenene obleke si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Fant

star 16 let, se želi izučiti mizarstva s hrano in stanovanjem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 11070

Kuharico

vajeno pospravljanja ter vseh gospodinskih del, iščem za takoj. Kandušar, Mengeš.

Čevljarskega vajenca

in pomočnika za vsakovrstno delo sprejme Al. Biaznik, čevljar, Trata št. 15 pri Velesovem, p. Cerklje, Gorenjsko.

Semensko pšenico

selekcijonirano, prvovrstno, zanesljivo seme, oddaja po ugodni ceni tvrdka

A. VOLK, Ljubljana, Resljeva cesta št. 24

Zahtevajte ponudbo in vzorec!

Tvrdka

F. I. GORIČAR

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

sporoča cenjenemu občinstvu, da je vsemu manufakturnemu, modnemu in konfekcijskemu blagu **globoko znižala** cene. Poleg tega pa je uvedla tudi cenejše vrste manufakturnega blaga tako n. pr. nekaj vrst:

Jako trpežna črtasta flanela šir 76 cm Din 5:50
Trpežni oksfordi in cefirj šir. 76 cm . . . » 5:50
Rjava kontenina šir. 76 cm . . . » 4:50
Bela kontenina in šifoni . . . » 5:50
Tiskovine za predpasnike Din 6, 8. najboljše 10:—
Voleno blago za damske obleke Din 18, 22, 24:—
Blago za plašče in kostume šir. 130 cm Din 25:—

Vse te vrste blago je v kvaliteti dobro ter ga lahko kupite od kosa v poljubni količini. — Vabimo V. k nakupu v naši tvrdki, kjer se boste prepričali o dobrem blagu in nizkih cenah.